

Índex

1. Introducció

- 1.1 Definició dels serveis i la seva complementació
- 1.2 Els serveis a la nostra organització. Ajuntament de Terrassa

2. Objecte de la instrucció de serveis

3. Destinataris

4. Marc conceptual

- 4.1 Situacions de risc
- 4.2 Situacions de desemparament

5. Eixos d'actuació

- 5.1 Prevenció
- 5.2 Detecció i diagnòstic
- 5.3 Atenció
- 5.4 Protecció

6. La valoració de les situacions risc i maltractament

- 6.1 Els instruments de valoració
- 6.2 Elements claus en la valoració d'una situació de risc greu i/o maltractament

7. Circuits i procediments específics, segons la tipologia de risc/ maltractament

- 7.1 Diferents tipus de circuit
  - Risc social
  - Risc greu
  - Intervenció immediata i urgent
- 7.2 Procediment en situació de risc social
- 7.3 Procediment en situació de risc greu
- 7.4 Procediment en situació de risc greu on calgui una intervenció immediata i urgent

8. Mapa de processos: circuit entre Serveis Socials Bàsics i l'EAIA.

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Annexes

Annex 1 – Instruments de valoració

- 1- Tipus de necessitats de la infància i l'adolescència
- 2- Conjunt d'observacions i/o senyals d'alerta
- 3- Factors de protecció

Annex 2– Fitxa de comunicació d'una situació de risc / maltractament

Annex 3 – Pauta orientativa d'elaboració de l'informe escolar

Annex 4 – Fitxa de demanda d'assessorament a l'EAIA

Annex 5 – Document d'acords de l'assessorament

Annex 6 – Informe social de derivació. SSB

Annex 7 – Informe de tancament. EAIA

Annex 8 – Definició i tipologia dels maltractaments infantils

Annex 9 _ Document base per la sol·licitud d'informació a d'altres serveis.

Annex 10_ Intervenció conjunta

Annex 11 Protocol d'actuació entre els departaments de Benestar Social i Família i d'Ensenyament de detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu (juny 2012).

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

0. L'enfoc Ecològic-Sistèmic en l'abordatge de situacions d'Infància en Risc Social

Aquesta instrucció que presentem tot seguit, es basa en el model ecològic-sistèmic, considerant a les persones que atenem com a part integrant d'un sistema familiar, social, cultural, econòmic i històric. Per tal d'entendre-les i poder fer un bon diagnòstic de la seva situació, ens caldrà, doncs, poder contextualitzar-les en els diferents sistemes on interactuen.

En l'àmbit de la intervenció social, quan parlem d'infants i adolescents en situació de risc, els professionals dels Serveis Socials Bàsics i els dels Serveis Socials Especialitzats hem anat dotant-nos d'un conjunt ampli de termes per definir la tipologia de famílies que atenem: famílies en risc, famílies multiproblemàtiques, desestructurades, ... definicions que pressuposen que són famílies disfuncionals o incapaces d'exercir les seves funcions degut a les seves característiques patològiques o a la seva incapacitat d'exercir la parentalitat de forma adequada.

Aquesta funció parental té tres finalitats fonamentals:

- La **Nodridora-fisiològica**: que proporciona el necessari per assegurar la vida i el creixement dels fills, així com garantir-ne també l'afectivitat i el benestar emocional.
- La **socialitzadora** que garanteix i facilita el procés identitari.
- L'**educativa** que garanteix l'aprenentatge dels models de conducta necessari per viure en societat.

Així, a l'hora de valorar una possible situació de risc en la que es pot trobar un/a menor, es plantegen tres grans blocs de necessitats infantils a tenir presents relacionades directament amb les capacitats parentals:

- les de caràcter físic biològic.
- les de caràcter cognitiu
- les necessitats emocionals i socials.

Cada vegada més el concepte de família es caracteritza per la pluralitat i la diversitat tant en la seva composició com en la qualitat i quantitat de les experiències que en ella tenen lloc. **Hem d'entendre, doncs, que el realment rellevant en una família són les relacions que s'estableixen en el seu interior, les funcions de criança i protecció que aquesta desenvolupa i la manera que té de fer-ho.**

Des d'una perspectiva ecològica sistèmica però, per comprendre adequadament el procés familiar és fa totalment necessari, també, contextualitzar-lo i analitzar-lo des dels contextos en

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

els que aquest sistema familiar interactua. És per això que l'enfoc ecològic sistèmic, quan parla de famílies amb dificultats, procura ressaltar el caràcter de sistema obert a un entorn d'influències i evitar la tendència a la desqualificació de la mateixa, definint les dificultats però alhora també les oportunitats d'adaptació i d'interacció recíproca entre el sistema familiar i l'entorn on realitza les seves activitats.

En aquesta línia Andolfi (1984) fa una definició de família on es poden apreciar algunes de les característiques d'aquest enfoc ecològic-sistèmic:

“La família és un conjunt organitzat i interdependent d'unitats lligades entre si per regles de comportament i per funcions dinàmiques, en constant interacció entre si i en intercanvi permanent amb l'exterior”

La família entesa així com a sistema, es caracteritza, entre d'altres coses, per:

- És un sistema complex i la comprensió de la seva dinàmica no es pot reduir a l'anàlisi parcial d'algun dels processos ni de la simple suma dels mateixos. Així no podem analitzar la dinàmica familiar estudiant solsament les relacions entre pares i fills (per molt significatives que aquestes siguin)
- Està composta de subsistemes (conjugual, parental, fraternal,,,) que funcionen amb una relativa independència però alhora mantenen complexes relacions bidireccionals i d'interdependència amb la resta d'elements del sistema
- Les unitats del sistema familiar estan interconnectades de forma que un canvi en una part del sistema repercuteix a les altres.
- Per a l'estudi en profunditat dels processos familiars caldrà establir diferents nivells d'anàlisi: els individus, les relacions que estableixen entre ells i amb els diferents subsistemes, i la dinàmica de tota la unitat familiar.
- La família és un sistema obert, que manté relació amb l'exterior i per tant subjecte a influències externes d'altres sistemes del seu entorn que poden recolzar-la i enfortir-la o fer-la més vulnerable
- Al igual que tots els sistemes, el sistema familiar tendeix a autoregular-se per mantenir-se en equilibri (homeòstasi). Aquest fet implica que tendeix a resistir-se als canvis, però alhora s'ha de reorganitzar flexiblement davant de les pressions que provenen de l'exterior o dels seus propis membres....

Per tant s'haurà de valorar el funcionament del sistema familiar en el seu conjunt i no només en el comportament aïllat de cada un dels seus membres. Alhora tampoc s'haurà de buscar l'explicació de la seva dinàmica en una sola causa, si no múltiples causes que poden provenir de les interaccions internes així com de la que estableixen amb els diversos sistemes d'influència que l'envolten. En aquest sentit també s'haurà d'entendre el maltractament com a un fenomen psicosocial que no es pot valorar sense tenir en compte la comunitat i la cultura en la que s'inserten els nens i les seves famílies.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

El psicòleg Bronfenbrenner va identificar una sèrie de sistemes en els que l'infant i/o adolescent està immers:

- **Ontosistema:** inclou les característiques personals de cada individu i la seva història personal.
- **Microsistema:** Format per les relacions de l'entorn familiar més proper.
- **Exosistema:** Format pels grups de la comunitat i el conjunt d'institucions i/o professionals que actuen com a mitjancers entre l'individu, la família i el sistema cultural més ampli.
- **Macrosistema:** Format per la cultura, les creences i el sistema polític.

És per això que els indicadors que utilitza l'enfoc ecològic-sistèmic per estudiar el risc social, es situen en el subjecte, en la família i en el seu entorn.

Finalment cal dir que en la nostra intervenció ens basarem en la perspectiva de la capacitat, entenent que pràcticament tothom té recursos per resoldre els seus problemes, i serà el professional qui haurà de trobar la manera d'accedir a aquestes capacitats, fer que les persones usuàries les reconeguin com a pròpies i aprenguin a utilitzar-les autònomament.

Des d'aquesta perspectiva, la teoria ecològica sistèmica constitueix, així, un marc conceptual del que partir per abordar de forma global l'estudi de les situacions d'infància en una situació de possible risc social, del seu entorn familiar i de l'extrafamiliar.

1. Introducció

1.1. Definició de serveis i la seva complementació

L'objectiu que fonamenta un abordatge integral de la infància i adolescència el podem visualitzar a partir de l'existència dels serveis bàsics d'atenció social (SEBAS) i els serveis socials especialitzats d'atenció als infants i als adolescents (EAIA) i de la seva complementarietat.

Així, la intervenció d'ambdós serveis queda definida i recollida en la Llei dels drets i oportunitats¹:

1. **Els serveis bàsics d'atenció social** han de valorar l'existència d'una situació de risc i promoure, si escau, les mesures i els recursos d'atenció social i educativa que permetin disminuir o eliminar la situació de risc cercant la col·laboració dels progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda.

¹ Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. Art. 103 i 106

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

2. Els SEBAS han de designar un professional o una professional de referència, per a cada cas, de l'infant o l'adolescent, al qual correspon avaluar-ne la situació i fer-ne el seguiment posterior.
3. Si el risc és greu i amb la intervenció dels serveis socials bàsics no s'aconsegueix disminuir o controlar la situació de risc, els dits serveis han d'elevat l'informe amb la valoració de la situació de risc que persisteix en l'infant o l'adolescent, el resultat de la intervenció i la proposta de mesures que considerin oportunes als serveis socials especialitzats en infància i adolescència.
4. **Els serveis socials especialitzats d'atenció als infants i als adolescents**, atenent l'informe i les mesures d'atenció proposades, han de completar l'estudi i han d'elaborar un compromís socioeducatiu adreçat als progenitors o als titulars de la tutela i orientat a la superació del risc que envolta l'infant o l'adolescent, el qual ha de contenir la descripció i l'acreditació de la situació de risc, la seva avaluació i la concreció de les mesures que s'aplicaran des dels serveis socials bàsics o des d'altres serveis especialitzats per a la superació de la situació perjudicial.
5. Abans de signar el compromís socioeducatiu amb els progenitors o, si escau, amb els titulars de la tutela o de la guarda, cal haver escoltat l'adolescent, en tot cas, i l'infant, si té prou coneixement.
6. Si no s'obté la col·laboració dels progenitors, dels titulars de la tutela o de la guarda, o si es neguen a participar en l'execució de les mesures acordades i això comporta un perill per al desenvolupament o el benestar personal de l'infant o l'adolescent, o si en el transcurs de la intervenció es dona qualsevol altra situació de desemparament, els serveis especialitzats d'atenció als infants i als adolescents han d'elaborar l'informe proposta i elevar-lo al departament competent perquè incoï el procediment de desemparament corresponent.

En el moment que es té coneixement que un infant o adolescent es pot trobar en situació de desemparament, el departament competent en matèria de protecció dels menors deseparats ha d'incoar l'expedient de desemparament. Abans de l'acord d'iniciació, l'òrgan competent pot obrir un període d'informació prèvia amb la finalitat de conèixer les circumstàncies del cas concret i la conveniència o no d'iniciar el procediment.

Considerant els eixos d'actuació, anteriorment descrits, els serveis socials bàsics intervenen en accions de prevenció, detecció, atenció i en algunes situacions de protecció. D'altra, els serveis socials especialitzats es centren més en l'atenció i la protecció.

1.2. Els serveis a la nostra organització. Ajuntament de Terrassa

La nostra organització ha de contemplar, d'una banda el fort increment de les necessitats socials, les situacions de fragilitat de col·lectius vulnerables, així com situacions més extremes relatives al risc greu i de maltractament. D'altra, l'actual marc legal i competencial a nivell municipal i la recent aprovació del Pla d'Actuació Local de Serveis Socials (PLASS) a la nostra

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

ciutat. La consideració d'aquests factors ens permet una organització de serveis socials sòlida, estable i amb garantia de continuïtat.

Aquesta conjuntura ha determinat el creixement dels equips professionals, tan dels serveis bàsics d'atenció social com de l'equip de l'EAIA, i la necessitat de vetllar pel bon funcionament i efectivitat d'ambdós serveis. Per aquest motiu es fa necessari:

- 1- Establir mecanismes que ens facilitin l'entesa entre els SSB i l'EAIA, a través del disseny de circuits i procediments de treball, desenvolupat en el punt 7 de la present instrucció interna.
- 2- Establir mecanismes d'avaluació i seguiment que ens permetin vetllar per la millora continua dels processos definits i, en definitiva, del funcionament dels serveis.

En aquest sentit, L'eix 4 del PLASS² contempla treballar per la qualitat en un sentit global: la qualitat del servei, tècnica, d'atenció i de gestió, amb la finalitat de millora continua del serveis de la nostra organització.

2. Objecte de la instrucció de serveis

La present instrucció de servei te per objecte regularitzar i sistematitzar els processos de treball derivats de l'abordatge de les situacions de risc i/o maltractament en l'àmbit d'infància i adolescència, així com els mecanismes de coordinació entre els serveis bàsics d'atenció social i els servei especialitzat EAIA, a l'Ajuntament de Terrassa.

3. Destinataris

Aquesta instrucció ha de ser aplicada per tots els equips tècnics municipals dels serveis bàsics d'atenció social i l'EAIA, que realitzen tasques de:

- Atenció social en l'àmbit d'infància i adolescència en situació de risc i/o maltractament.
- Gestió d'expedients de casos que en correspongui.

---

² Pla d'Actuació Social de Serveis Socials (PLASS). Eix 4: La qualitat i el coneixement, el motor del sistema. Ajuntament de Terrassa. Juny 2010

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

4. Marc conceptual

4.1 Situacions de risc

Definició i concepte segons la Llei dels drets i oportunitats³:

S'entén per *situació de risc* la situació en què el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, si els progenitors o guardadors no assumeixen o no poden exercir completament llurs responsabilitats.

En les situacions de risc, la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no suposa la separació del nucli familiar.

S'estableix una **llista de situacions de risc** útil a nivell professional per tal d'avaluar cada cas concret:

- a) La manca d'atenció física o psíquica de l'infant o l'adolescent pels progenitors, o pels titulars de la tutela o de la guarda, que comporti un perjudici lleu per a la salut física o emocional de l'infant o l'adolescent.
- b) La dificultat greu per a dispensar l'atenció física i psíquica adequada a l'infant o l'adolescent per part dels progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda.
- c) La utilització, pels progenitors o pels titulars de la tutela o de la guarda, del càstig físic o emocional sobre l'infant o l'adolescent que, sense constituir un episodi greu o un patró crònic de violència, en perjudiqui el desenvolupament.
- d) Les mancances que, pel fet que no poden ésser adequadament compensades en l'àmbit familiar, ni impulsades des d'aquest mateix àmbit per a llur tractament mitjançant els serveis i recursos normalitzats, puguin produir la marginació, la inadaptació o el desemparament de l'infant o l'adolescent.
- e) La manca d'escolarització en edat obligatòria, l'absentisme i l'abandó escolar.
- f) El conflicte obert i crònic entre els progenitors, separats o no, quan anteposen llurs necessitats a les de l'infant o l'adolescent.
- g) La incapacitat o la impossibilitat dels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda de controlar la conducta de l'infant o l'adolescent que provoqui un perill evident de fer-se mal o de perjudicar terceres persones.

³ Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. Preàmbul, Art 102 i 105

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

- h) Les pràctiques discriminatòries, pels progenitors o titulars de la tutela o de la guarda, contra les nenes o les noies, que comportin un perjudici per a llur benestar i llur salut mental i física, incloent-hi el risc de patir l'ablació o la mutilació genital femenina i la violència exercida contra elles.
- i) Qualsevol altra circumstància que, en el cas que persisteixi, pugui evolucionar i derivar en el desemparament de l'infant o l'adolescent.

4.2 Situacions de desemparament

Definició i concepte segons la Llei dels drets i oportunitats⁴:

Es consideren *desemparats* els infants o els adolescents que es troben en una situació de fet en què els manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat, sempre que per a llur protecció efectiva calgui aplicar una mesura que impliqui la separació del nucli familiar.

S'estableix una **llista de situacions de desemparament** útil a nivell professional per tal d'avaluar cada cas concret:

- a) L'abandonament.
- b) Els maltractaments físics o psíquics, els abusos sexuals, l'explotació o altres situacions de la mateixa naturalesa efectuades per les persones a les quals correspon la guarda o que s'han portat a terme amb el coneixement i la tolerància d'aquestes persones.
- c) Els perjudicis greus al nadó causats per maltractament prenatal. A aquests efectes, s'entén per maltractament prenatal la manca de cura del propi cos, conscient o inconscient, o la ingestió de drogues o substàncies psicotròpiques per part de la dona durant el procés de gestació, i també el produït indirectament al nadó per la persona que maltracta la dona en procés de gestació.
- d) L'exercici inadequat de les funcions de guarda que comporti un perill greu per a l'infant o l'adolescent.
- e) El trastorn o l'alteració psíquica o la drogodependència dels progenitors, o dels titulars de la tutela o de la guarda, que repercuteixi greument en el desenvolupament de l'infant o l'adolescent.
- f) El subministrament a l'infant o l'adolescent de drogues, estupefaents o qualsevol altra substància psicotròpica o tòxica portat a terme per les persones a les quals correspon la guarda o per altres persones amb llur coneixement i tolerància.

⁴ Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

- g) La inducció a la mendicitat, la delinqüència o la prostitució per part de les persones encarregades de la guarda, o l'exercici de les dites activitats portat a terme amb llur consentiment o tolerància, i també qualsevol forma d'explotació econòmica.
- h) La desatenció física, psíquica o emocional greu o cronificada.
- i) La violència masclista o l'existència de circumstàncies en l'entorn sociofamiliar de l'infant o adolescent, quan perjudiquin greument el seu desenvolupament.
- j) L'obstaculització pels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda de les actuacions d'investigació o comprovació, o llur falta de col·laboració, quan aquest comportament posi en perill la seguretat de l'infant o l'adolescent, i també la negativa dels progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda a participar en l'execució de les mesures adoptades en situacions de risc si això comporta la persistència, la cronificació o l'agreujament d'aquestes situacions.
- k) Les situacions de risc que per llur nombre, evolució, persistència o agreujament determinin la privació a l'infant o l'adolescent dels elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat.
- l) Qualsevol altra situació de desatenció o negligència que atempti contra la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent, o l'existència objectiva d'altres factors que n'impossibilitin el desenvolupament integral.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

5. Eixos d'actuació

L'abordatge del maltractament infantil ha de contemplar els següents **Eixos d'actuació**⁵:

5.1 Prevenció

És el conjunt d'actuacions que es promouen en aquelles situacions o condicions que posen en perill el desenvolupament integral, el benestar social i personal de l'infant o adolescent i l'exercici dels seus drets.

Les accions a desenvolupar han de contemplar programes integrals d'atenció als infants i als adolescents en risc i desavantatge social en entorns territorials on es concentrin desigualtats i/o situacions de conflicte social. Aquests programes han de comptar amb mesures extraordinàries de suport a l'escolarització i a la continuïtat formativa, treball de carrer, lleure, acompanyament a la formació i a la inserció sociolaboral, i mesures socioeducatives intensives com centres oberts i centres diürns.

5.2 Detecció i diagnòstic

És l'acció d'identificar i de valorar, i determina l'actuació professional a plantejar per abordar la situació.

El treball de detecció i valoració de les situacions de risc i maltractament requereixen d'unes bones eines i instruments per tal d'orientar la identificació d'aquests tipus de situacions.

Aspectes a considerar en la valoració del cas:

- 1.- Que els professionals/ equips professionals implicats en aquest àmbit d'actuació utilitzin eines i instruments consensuats.
- 2.- Les eines i instruments ens poden ajudar en el procés d'identificació i valoració de les situacions de risc i maltractament, però requereixen una tasca d'interpretació que interrelacioni i contextualitzi els fets.
- 3.- Tenir una actitud flexible que faciliti l'entesa i el treball complementari entre professionals i/o serveis.

⁵ Adaptació feta del document Marc conceptual. Pla Director d'infància i Adolescència. DGAC. Maig 2009
Es complementa amb continguts de la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Respecte les eines i instruments, haurà de contemplar:

- Observacions i senyals d'alerta relacionats amb situacions de risc i maltractament: Relacionats amb l' infant i/o adolescent
  - Relacionats amb l'entorn familiar
  - Relacionats amb l'entorn territorial/ comunitari
- Factors de protecció:
  - Relacionats amb l'infant i/o adolescent
  - Relacionats amb l'entorn familiar
  - Relacionats amb l'entorn territorial/ comunitari

En l'apartat 6.1 d'aquesta instrucció es fa referència als instruments per la detecció i valoració.

5.3 Atenció

Actuacions que s'activen amb l'objectiu de corregir, proveir, compensar, donar suport a la persona, infant o adolescent, i/o a les circumstàncies del seu entorn territorial, cultural, social, familiar o personal, que posen en perill o poden posar en perill el desenvolupament integral de la seva personalitat i/o el seu benestar integral (personal, social i material).

L'atenció a la infància i l'adolescència és **personalitzada i integral**, centrada en el respecte a les característiques individuals i orientada a satisfer les necessitats personals, d'acord amb el seu context sociofamiliar i entorn comunitari.

Es fonamenta en el **dret subjectiu d'accés universal** de tots els infants i adolescents, principalment, els que es troben en **situacions amb necessitat d'atenció especial**: infants i adolescents en situació de vulnerabilitat (salut mental, discapacitats, immigrants no acompanyats, ...), en situació de risc (famílies desfavorides socialment, entorns socials i comunitaris deprimits, adolescents –joves infractors, ...) i risc de desprotecció infantil (necessitats bàsiques infantils desateses o maltractament infantil).

Preferentment, tota atenció s'ha d'oferir mitjançant actuacions o programes comunitaris i projectes transversals, però, també, mitjançant un pla d'atenció social individual, familiar o convivencial, segons convingui.

5.4 Protecció

S'entén per protecció les actuacions i mesures administratives adoptades davant les situacions de risc social, la desprotecció i el conflicte social.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

En situacions de risc:

Es desenvolupen actuacions i es prenen **mesures** quan el desenvolupament o benestar de l'infant o de l'adolescent es veu limitat o perjudicat per les circumstàncies del seu entorn social, familiar i personal.

En situacions de desemparament:

Les mesures de protecció que s'adopten en situacions de desemparament es donen quan l'infant o l'adolescent es troba en una situació on manquen elements bàsics pel seu desenvolupament integral i implica separar l'infant o l'adolescent del seu nucli familiar. Es tracta dels casos més greus de desprotecció.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

6. La valoració de les situacions de risc i maltractaments

El procés de valoració de les situacions de risc i maltractament han de contemplar: d'una banda i com a valor fonamental el "saber professional" inherent a la nostra professió, des de la capacitació a la praxis professional.

D'altra banda, l'ús d'eines i d'instruments que ens ajudin en la identificació i valoració de les situacions.

6.1 Els instruments de valoració

Per la valoració de situacions de risc i maltractament infantil ens pot ser de gran utilitat les següents bateries i instruments de valoració, considerant tres aspectes:

- 1.- Les necessitats dels infants i dels adolescents
- 2.- Observacions i senyals d'alerta de les situacions de risc i/o maltractament
- 3.- Els factors de protecció de situacions de risc i/o maltractament

Relatiu a les necessitats dels infants i adolescents

El reconeixement acurat de les necessitats ens indica quina necessitat pot estar insatisfeta o el grau de cobertura existent, i permet valorar les condicions que potencien o impedeixen el seu desenvolupament adient.

Per tal d'ajudar-nos en la valoració de les necessitats utilitzarem com a guia el quadre "Tipus de necessitats de la infància i l'adolescència"⁶.

Aquest quadre ens pot ajudar a identificar riscos associats a tipus de necessitats no cobertes o deficientment cobertes.

Segueix la següent classificació:

- Necessitats físiques i biològiques
- Necessitats cognitives
- Necessitats emocionals i socials

Contempla per a cadascuna, la visió preventiva i la de risc (Veure annex 1.1 *Tipus de necessitats de la infància i l'adolescència*).

Relatiu al conjunt d'observacions o senyals d'alerta

Ens referim a aquells fets, conductes, símptomes que identifiquen o assenyalen una situació de risc i/o maltractament.

⁶ Félix Lopez 1995. Bases para la elaboración de una estrategia integral para la infancia y adolescencia en riesgo y dificultad social

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Per tal de ajudar-nos en la valoració de situacions de risc i maltractament utilitzarem la bateria "Conjunt d'observacions o senyals d'alerta"⁷, considera una eina molt útil ja que contempla diversitat d'ítems, susceptibles de ser observats des de diferents àmbits de treball d'atenció a la infància: àmbit educatiu, salut, cossos de seguretat, serveis socials.

Segueix la següent classificació:

- 1- Aspecte físic de l'infant i l'adolescent
- 2- Àrea emocional i comportamental de l'infant i l'adolescent
- 3- Desenvolupament i aprenentatge de l'infant i l'adolescent
- 4- Relació dels progenitors amb l'infant i l'adolescent
- 5- Observacions en relació al context social, familiar i personal de l'infant i l'adolescent

(Veure annex 1.2 *Conjunt d'observacions i/o senyals d'alerta*)

Relatiu als factors de protecció

Ens referim a aquells elements, circumstàncies i/o variables que apaivaguen, compensen o disminueixen els efectes del què podria ser la situació de risc i/o maltractament, i que poden inclús arribar a garantir la protecció de l'infant i/o de l'adolescent.

Es proposa utilitzar la bateria fins ara vigent al nostre servei, complementada amb els ítems identificats en el document que està elaborant la comissió RUMI (Registre Unificat de Maltractament Infantil).

Segueix la següent classificació:

- 1.- Factors de protecció associats als pares
- 2.- Factors de protecció associats al nucli familiar
- 3.- Factors de protecció associats al nen/a

(Veure annex 1.3 *Factors de protecció*)

6.2 Elements claus en la valoració d'una situació de risc greu i/o maltractament

Severitat i/o freqüència del maltractament/abandonament

- L'incident / situació és el darrer dins d'un patró crònic de danys infligits al menor pels actes o omissions dels seus cuidadors, o bé hi ha una història continuada/patró de severs càstigs/disciplina vers el menor o de deixar-lo sense supervisió durant períodes excessius de temps.
- El menor requereix una hospitalització i/o tractament mèdic immediats. El maltractament cap a un altre germà o germana n'ha provocat la mort o una disfunció permanent. Lesions severes en diferents fases de curació/cicatrització, o bé es té coneixement que el cuidador no està disposat a satisfer les necessitats mínimes mèdiques, alimentació, protecció i/o emocionals del menor, o és incapaç de fer-ho.

⁷ Instrument elaborat per la comissió RUMI, actualment en procés de validació final per part del Departament d'Acció Social i Ciutadania (Generalitat de Catalunya).

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

- S'ha produït qualsevol tipus d'abús sexual.

Proximitat temporal de l'incident

- L'incident o situació més recent cap al menor que es coneix va passar fa menys de sis setmanes.

Presència i localització de la lesió

- Cara, cap, nas, lesions internes, anus, genitals.

Accés de l'abusador al menor

- El menor és a la llar familiar amb la família extensa i l'abusador hi té l'accés lliure i total, o bé l'abusador té el dret de visitar-lo sense restriccions i/o les fa sense supervisió.
- El menor és a la llar sota la supervisió d'altres persones adultes (familiars), però es dubta de si seran capaços de negar l'accés de l'abusador al menor (especialment quan la família nega l'incident o la situació que va motivar la intervenció dels Serveis de Protecció de Menors).

Capacitats associades a l'edat del menor

- El menor té menys de cinc anys (els nens i nenes menors de dotze mesos han de ser considerats nens/nenes amb una vulnerabilitat o risc especialment alt).
- No va a l'escola, guarderia o altres llocs on pugui ser observat per persones alienes al seu nucli familiar.

Capacitat del menor per protegir-se o de cuidar-se a si mateix

- El menor té menys de cinc anys.
- És més gran però és incapaç de cuidar-se o protegir-se sense l'ajut/supervisió constant de persones adultes. Té una minusvalidesa física/mental severa/crònica o un retard greu en el desenvolupament.

Resposta davant la intervenció

- El cuidador que ha comès el maltractament o l'abandonament es nega clarament a cooperar amb la planificació o el desenvolupament de la intervenció.
- Es resisteix activament o passivament a mantenir qualsevol tipus de contacte o implicació amb els serveis. Boicoteja els objectius del servei o la intervenció.
- És evasiu/a, verbalment hostil o agredeix físicament els professionals o bé amenaça de fer-ho.
- Severes dificultats per establir o mantenir el contacte amb ell.
- S'oposa obertament a seguir el tractament proposat.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

7. Circuits i procediments específics

Adjuntem dos circuits d'actuació, entre els SEBAS i EAIA, que de forma gràfica i visual descriu l'itinerari a seguir des de la detecció d'una situació de risc fins a la intervenció dels dos equips, SSBB i EAIA:

Mapa de processos –CIRCUIT ENTRE SERVEIS BÀSICS D'ATENCIÓ SOCIAL I L'EAIA

El circuit que presentem incorpora aspectes relacionats amb la detecció de situacions de risc i maltractament, així com la coordinació entre serveis, necessària per fer un bon abordatge.

7.1 Diferents tipus de circuit

- Risc social
- Risc greu
- Intervenció immediata i urgent

7.2 Procediment en situació de risc social

7.2.1 Detecció

Les situacions de risc social poden arribar als SEBAS per diferents vies:

1. A través del desenvolupament de les tasques d'informació, valoració, intervenció i seguiment realitzades en l'àmbit propi de treball dels SEBAS: en el treball individual i familiar i en l'àmbit de treball de grup i comunitari.
2. Per la pròpia comunicació del nen/adolescent a SEBAS.
3. Per comunicació dels òrgans judicials i la DGAIA.
4. A través del treball amb d'altres institucions i serveis (educatius, de salut i cossos de seguretat) i a través de la comunicació efectuada pels agents de la xarxa social del territori: entitats, associacions i ciutadans⁸.

Procediment de comunicació d'una situació de risc social:

- a. Els agents dels serveis de les diferents administracions del territori i de la xarxa social comunicaran les situacions de risc i/o maltractament, el més aviat possible, amb el mitjà que considerin més adient: per escrit, per telèfon o en una reunió.

⁸ Article 100 de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència : "Tots els professionals, especialment els professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement de la situació de risc o de desemparament en que es troba un infant o adolescent, d'acord amb els protocols específics i en la col·laboració i coordinació amb l'òrgan de la Generalitat competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents. Aquesta obligació inclou la de facilitar la informació i documentació que calgui per valorar la situació de l'infant o l'adolescent".

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

- b. Si ho comuniquen per escrit, posteriorment els SSB via telefònica es posaran en contacte amb el servei/agent corresponent per verificar que s'ha rebut la comunicació i convocarà una reunió, si es considera adient.
- c. Els SEBAS determinaran el professional de referència per cada cas.
- d. Contingut de la comunicació: una comunicació d'una situació de risc ha de contemplar els següents aspectes:
  - Identificació del menor
  - Situació de risc detectada
  - Intervencions efectuades
  - Resultat de les intervencions
  - Col·laboració i actitud de la família

Si la comunicació s'efectua per escrit, es farà a través de la *fitxa de comunicació d'una situació de risc / maltractament* (annex 2). Quan la comunicació es fa des dels serveis educatius es recomana seguir la *pauta orientativa d'elaboració de l'informe escolar* (annex 3).

- e. Coordinació: Els SEBAS establiran les reunions que considerin necessàries amb els serveis/agents comunicadors per tal de recollir de la forma més exhaustiva possible la situació de risc, l'entorn del menors i els factors de protecció i desprotecció que hi hagin, per tal de poder valorar i avaluar la gravetat de la situació de risc i intervenir com calgui.

7.2.2 Intervenció dels serveis socials

Valoració del risc i la gravetat

Una vegada els SEBAS detecten una situació de risc/maltractament iniciaran una valoració integral per tal d'obtenir la màxima informació possible relativa a l' infants / adolescent, el seu nucli familiar, el seu entorn social, a la/ les persones implicades en l'exercici del maltractaments, així com les característiques de la situació de maltractament.

Per tal de determinar el risc i la gravetat de la situació s'emprarà els instruments de valoració descrits en l'apartat 6 del present document.

Pla d'atenció social

L'exploració d'aquests conjunt d'elements permetran el disseny d'un pla d'intervenció, que contempli tan l'atenció social individual, com familiar o convivencial.

L'assessorament de l'EAIA

L'espai de l'assessorament es defineix com l'acció d'aportar els coneixements que té el servei especialitzat (EAIA) en l'àmbit de la infància, en situació de vulnerabilitat o risc social a un altre equip professional que no té un marc d'actuació tan específic.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Aquest espai ha de servir per poder ajudar en el disseny de la intervenció amb els menors i el seu nucli familiar, quan des dels SEBAS ho consideri. L'assessorament no és un pas previ a la derivació d'un cas a l'EAIA, si no que és una ajuda en la planificació de la intervenció futura.

A partir del procés d'assessorament es poden desenvolupar tres situacions diferents:

1. Ajuda a la planificació de la intervenció que realitzarà els SSB amb la família i els menors.
2. Els dos equips, EAIA i SEBAS, acorden mútuament una intervenció conjunta i puntual amb el nucli familiar per tal de ressituar-los en relació a les conseqüències que pot tenir el manteniment de la situació de risc del menor. En aquesta intervenció s'establiran uns compromisos que la família haurà d'acceptar i signar i que seran revisats passat el temps establert. En aquest espai d'assessorament els dos equips establiran quin serà el pas següent en el cas que la família no compleixi els compromisos.
3. En l'espai d'assessorament, l'EAIA pot valorar que la situació exposada pels SSB és de risc greu i que cal iniciar un procés de derivació del cas, cap al servei especialitat.

Quan els SSB valoren que tenen una situació de risc i requereixen d'un assessorament de l'EAIA procediran de la següent manera:

- Els professionals de SSB ompliran la *fitxa de demanda d'assessorament* (annex 4) i l'enviaran directament als professionals de la unitat d'estudis de l'EAIA, sense precisar de l'OK de la Cap de Zona i del Cap de l'EAIA.
Per part dels Caps dels equips es podran generar, en el moment que ho precisin, uns llistats/ informes, on es pot visualitzar el nombre de demandes d'assessorament, qui els sol·licita, data, etc.
- Per part de l'equip d'estudis de l'EAIA es convocarà una reunió d'assessorament.
- En la reunió d'assessorament s'establiran uns acords entre els dos equips tècnics, els quals quedaran reflectits en el *document d'acords* (annex 5). Seran els professionals de l'equip de SSB qui l'elaborin i pengin a l'expedient de SEBAS. El document es podrà visualitzar per part dels professionals de l'EAIA, i en cas de desajust d'algun contingut caldrà aclarir-ho directament amb ells.

DOCUMENT D'ACORDS:

En el document s'ha d'especificar:

- SSB treballa amb les orientacions donades per l'EAIA
- Intervencions conjuntes i/o puntuals dels dos equips
- SSB deriva el cas a l'EAIA

Així com aclarir textualment les orientacions donades per l'EAIA, les accions a desenvolupar per cada equip, o de forma conjunta, ... els assistents a la sessió d'assessorament i la temporalitat dels acords.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Temporalització

La convocatòria de la reunió d'assessorament es procurarà que sigui entre 15 dies i un mes (dies laborables), a partir de la data de recepció de la demanda de l'assessorament per part de l'EAIA.

Coordinació entre els serveis

Amb els serveis que intervinguin amb el menor (centres escolars, de lleure, de salut, altres, ... s'establirà les coordinacions necessàries per actuar de forma conjunta i coherent.

Gestió de serveis i recursos

SSB seran els responsables de gestionar i tramitar els recursos i serveis que siguin necessaris per la família i el menor.

7.3 Procediment en situació de risc greu

7.3.1 Detecció

Les situacions de risc greu poden arribar als SSB per diferents vies:

1. A través del desenvolupament de les tasques d'informació, valoració, intervenció i seguiment realitzades en l'àmbit propi de treball dels SEBAS: en el treball individual i familiar i en l'àmbit de treball de grup i comunitari.
2. Per la pròpia comunicació del nen/adolescent a SEBAS.
3. Per comunicació dels òrgans judicials i la DGAIA.
4. A través del treball amb d'altres institucions i serveis (educatius, de salut i cossos de seguretat) i a través de la comunicació efectuada pels agents de la xarxa social del territori: entitats, associacions i ciutadans⁹.

⁹ Article 100 de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència : "Tots els professionals, especialment els professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement de la situació de risc o de desemparament en que es troba un infant o adolescent, d'acord amb els protocols específics i en la col·laboració i coordinació amb l'òrgan de la Generalitat competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents. Aquesta obligació inclou la de facilitar la informació i documentació que calgui per valorar la situació de l'infant o l'adolescent".

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Procediment de comunicació d'una situació de risc greu:

- a. Els agents dels serveis de les diferents administracions del territori comunicaran les situacions de risc i/o maltractament, el més aviat possible, sempre per escrit. Els altres suports de comunicació, com el telèfon o una reunió serà una comunicació de caràcter complementari.
- b. Els agents de la xarxa social comunicaran les situacions de risc i/o maltractament que detectin, el més aviat possible, amb el suport que considerin necessari.
- c. Posteriorment els SSB via telefònica es posaran en contacte amb el servei/agent corresponent per verificar que s'ha rebut la comunicació i convocarà una reunió, si es considera adient.
- d. Els SSB determinaran el professional de referència per cada cas.
- e. Contingut de la comunicació:
Una comunicació d'una situació de risc greu ha de contemplar els següents aspectes:
  - Identificació del menor
  - Situació de risc detectada
  - Intervencions efectuades
  - Resultat de les intervencions
  - Col·laboració i actitud de la família

En l'annex 2 hi ha la *fitxa de comunicació d'una situació de risc / maltractament*. Quan la comunicació es fa des dels serveis educatius s'haurà de seguir la *pauta orientativa d'elaboració de l'informe escolar* (annex 3).

- f. Coordinació: Els SEBAS establiran les reunions que considerin necessàries amb els serveis/agents comunicadors per tal de recollir de la forma més exhaustiva possible la situació de risc, l'entorn del menors i els factors de protecció i desprotecció que hi hagin, per tal de poder valorar i avaluar la gravetat de la situació de risc i intervenir com calgui.

7.3.2 Intervenció dels serveis socials

Valoració del risc i la gravetat

Una vegada els SEBAS detecten una situació de risc/maltractament iniciaran una valoració integral per tal d'obtenir la màxima informació possible relativa a l' infants / adolescent, el seu nucli familiar, el seu entorn social, a la/ les persones implicades en l'exercici del maltractaments, així com les característiques de la situació de maltractament.

Per tal de determinar el risc i la gravetat de la situació s'emprarà els instruments de valoració descrits en l'apartat 6 del present document.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Pla d'atenció social

L'exploració d'aquests conjunt d'elements permetran el disseny d'un pla d'intervenció, que contempli tan l'atenció individual, com familiar o convivencial.

Per part de l'equip especialitzat de l'EAIA el pla haurà de contemplar aspectes més específics relatius a la situació de risc greu o desamparament de l'infant i es concretaran aquells aspectes o àrees que cal modificar i/o millorar, a través del pla de millora o compromís socioeducatiu.

L'assessorament de l'EAIA

L'espai de l'assessorament ha de servir per poder ajudar en el disseny de la intervenció amb els menors i el seu nucli familiar, quan des dels SEBAS ho consideri. L'assessorament no és un pas previ a la derivació d'un cas a l'EAIA, si no que és una ajuda en la planificació de la intervenció futura.

Quan els SEBAS valoren que tenen una situació de risc greu i requereixen d'un assessorament de l'EAIA es seguirà el procediment descrit a la pàgina 16 d'aquesta instrucció.

La reunió d'assessorament s'haurà d'efectuar entre 1 setmana i 15 dies (dies laborables), a partir de la data de recepció de la demanda.

Derivació dels serveis socials bàsics al serveis socials especialitzats de l'EAIA

Quan els SEBAS després de la seva intervenció no aconseguen disminuir o controlar la situació de risc, presentaran un informe de derivació a l'EAIA amb la valoració de la situació de risc del menor, el resultat de la intervenció i la proposta de mesures que considerin oportunes.

- **Contingut de la derivació**

El contingut de l'*informe social de derivació* està recollit en l'annex 6.

- **Circuit administratiu**

El procés de derivació d'un cas de SEBAS a l'EAIA seguirà el següent circuit:

- L'equip dels SSB elaborarà l' informe social de derivació i recopilarà tota la documentació i informes complementaris necessaris.
Quan els serveis mèdics o escolars no vulguin facilitar l'informe per escrit, cal que la Cap de Zona ho demani formalment a la direcció del centre. La carta de petició d'informe serà vàlida per adjuntar a la documentació imprescindible.
La Cap de Zona vetllarà el seguiment d'aquesta petició.
- L'informe social de derivació, amb la documentació escanejada, requereix la validació de la Cap de Zona.
- Una vegada validada, la Cap de Zona ho passarà al Coordinador de l'EAIA.

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

- El Coordinador de l'EAIA efectua una resposta a SEBAS. En aquesta resposta es farà una previsió de quan poden iniciar l'estudi, en funció de d'urgència i risc del cas.
- La resposta ha de contemplar si s'accepta el cas o no, o si es precisa algun requeriment.
  - Si s'accepta el cas, caldrà especificar si queda en llista d'espera (fent previsió de dates: 15 dies, 1 mes, ...), o be si s'assumeix de forma immediata
  - Si no s'accepta el cas, caldrà especificar els motius
  - Si cal algun requeriment, caldrà especificar quins
- Quan s'esgoten els terminis previstos, el mateix programa farà un avís recordatori i en cas de no poder iniciar l'estudi en la data prevista, hi haurà l'opció de reprogramar-ho. En aquest cas s'haurà de fer una comunicació als professionals del SEBAS.
- La documentació que acompanya la derivació va escanejada.
- Quan l'EAIA comunica l'acceptació del cas, SEBAS enviarà per correu intern la documentació original.

Derivació de l'EAIA als SEBAS

Una vegada l'EAIA ha finalitzat l'estudi de la situació, el pla de millora, o quan el menor compleix la majoria d'edat, es procedeix a fer un informe de tancament del cas.

- **Contingut de la derivació**

Ha través de l'informe de tancament del cas, el qual inclou:

- L'informe - proposta de l'estudi efectuat
- Dades complementàries: professionals que han fet l'estudi, professional de referència, i dies i hores per fer reunió conjunta

El contingut de *l'informe de tancament* està recollit en l'annex 7.

- **Circuit administratiu**

El procés de derivació d'un cas de l'EAIA a SEBAS seguirà el següent circuit:

- L'equip d'unitat d'estudi de l'EAIA elaborarà l'informe de tancament, el qual serà validat pel seu coordinador
- Comunicació a la Cap de Zona de la previsió de tancament del cas.
- Enviament de l'informe de derivació, amb la documentació escanejada.
- Convocatòria de reunió entre ambdós equips, per tal de concretar:
  - La situació actual del cas, incorporant els indicadors de risc
  - Les accions futures a emprendre

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Temporalització òptima

En el procés d'assessorament

La reunió d'assessorament per situacions de risc greu es farà entre una setmana i quinze dies (dies laborables).

En el procés de derivació de SEBAS a EAIA:

La temporalització òptima prevista entre la recepció de la derivació per part de l'EAIA fins a la comunicació d'acceptació i la previsió aproximada del temps en que iniciaran la seva intervenció, serà entre 1 setmana a 15 dies (dies laborals), en funció de la gravetat del cas.

En cas que no accepti la derivació caldrà comunicar-ho amb la màxima brevetat als SSB, especificant-ne els motius.

En el procés de derivació de l'EAIA a SEBAS:

Quan l'EAIA té previst tancar un cas, ho comunicarà al Cap de Zona dels SSB corresponent i en el termini entre 15 dies a un mes (dies laborals) es realitzarà una reunió entre els dos equips.

Coordinació entre els SEBAS i l'EAIA

L'equip de SSB i l'EAIA establiran les reunions de coordinació que considerin necessàries pel desenvolupament del pla d'intervenció del cas, però es concreta com a imprescindibles:

1. Reunió Inicial entre l'equip de SSB i l'EAIA on es concretarà la situació de risc greu, les intervencions efectuades.
2. Reunió d'avaluació final: en el moment que l'EAIA té previst tancar l'expedient. En el cas que es decideixi traspasar l'expedient als SEBAS, en aquest espai es concretarà la situació actual i el pla de treball a emprendre a partir d'aquell moment.

De forma opcional, es poden establir reunions entre els dos equips per establir el pla de treball.

Els casos que no es treballen de forma conjunta entre els dos equips, en el moment que l'EAIA ha de tancar el cas i traspassa-ho al territori, caldrà que s'estableixi una reunió per concretar la situació actual i el pla d'intervenció a emprendre a partir d'aquell moment.

Gestió de serveis i recursos

El tràmit i seguiment dels recursos i serveis que la família i/o el menor precisi el realitzarà l'equip de SEBAS, independentment de la fase en que es trobi el cas (que hi hagi o no intervenció de l'EAIA), excepte els tràmits relacionats en recursos directament vinculats amb la DGAIA.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

7.4 Procediment en situació de risc greu on calgui una intervenció immediata i urgent

Detecció i intervenció

Aquest circuit s'activarà en aquelles situacions en les quals cal una intervenció immediata per tal de protegir la integritat física i psíquica del menor que presenta un risc imminent i manifest. Són situacions considerades molt greus.

D'una banda destaquem aquelles situacions en les quals hi ha presència d'indicadors evidents que un altra persona n'ha abusat o l'ha maltractat greument, i que inevitablement comportarà la intervenció del sistema protector.

D'altra, també es consideren situacions d'urgència que pot requerir d'intervenció immediata: situacions d'abandó efectiu i/o rebuig explícit per part dels pares o adults responsables, i situacions on s'evidencia prostitució activa.

En l'àmbit de SEBAS el procediment específic és el següent:

- 1.- Detecció
- 2.- Valoració inicial del cas de la possible situació de maltractament
- 3.- Actuacions immediates que se'n poden derivar:

a).- Prendre les mesures necessàries per tal que el menor rebi l'assistència sanitària de forma immediata, en situacions d'abús sexual i tot tipus de maltractaments greus on s'evidencien lesions físiques.

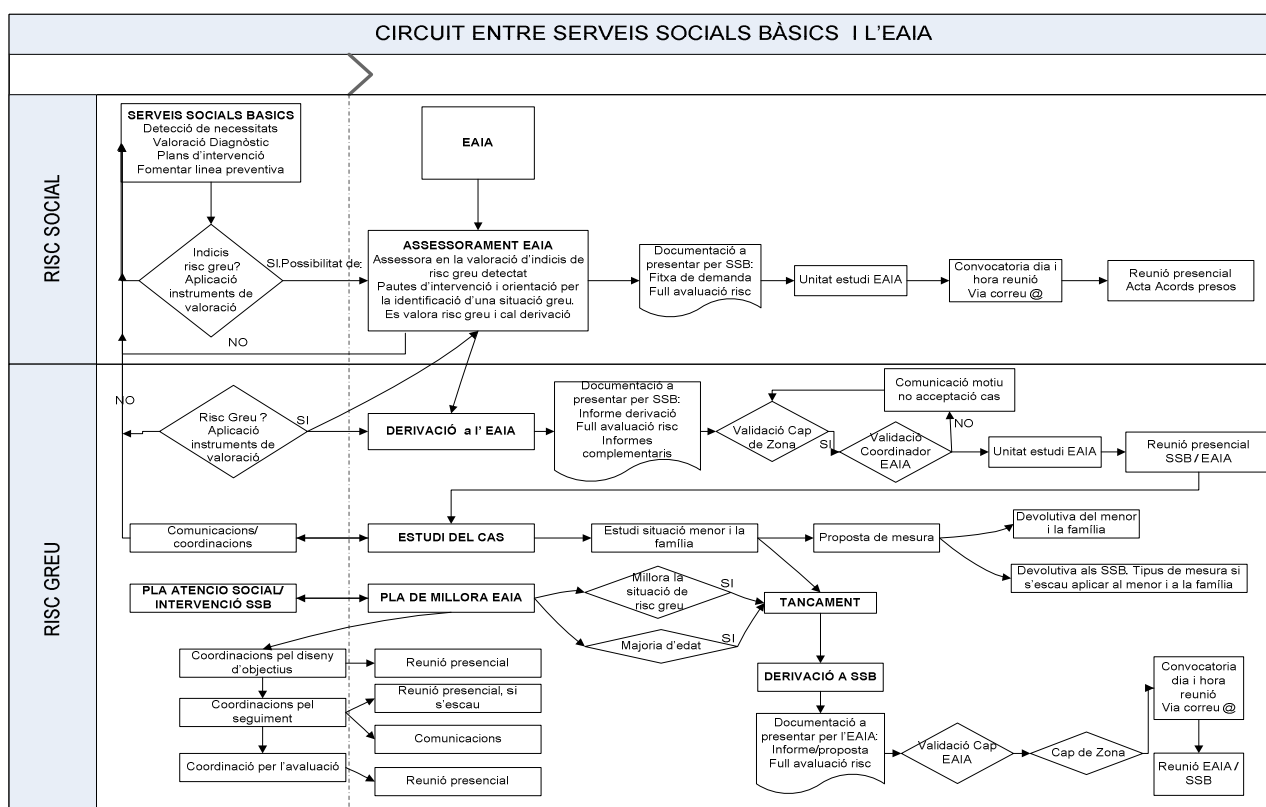
b).- Derivació al servei social especialitzat de l'UDEPMI¹⁰: Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil (DGAIA). Té la funció d'atendre les urgències que requereixin una intervenció immediata als infants adolescents en situacions de maltractament i/o risc greu.

La UDEPMI incorpora uns equips de referència territorials, son els Equips Funcionals d'Infància (EFI), que en la nostra ciutat li correspon l'EFI-8. Les derivacions a l'EFI es faran en horari laboral (de 8,00h. a 15,00h.). Fora d'aquest horari, la derivació es farà directament a l'UDEPMI.

Prèviament a la comunicació a l'UDEPMI /EFI **es pot** contactar amb l'EAIA per tal de tenir una primera orientació.

¹⁰ Acord GOV/121/2007, de 16 d'octubre, pel qual s'estableix la Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil (UDEPMI). Departament d'Acció Social i Ciutadania.

8. Mapa de processos: circuit entre Serveis Bàsics d'atenció social i l'EAIA.

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Annexes

Annex 1 – Instruments de valoració

1.1 Tipus de necessitats de la infància i l'adolescència

1.2 Conjunt d'observacions i/o senyals d'alerta

1.3 Factors de protecció

Annex 2 – Fitxa de comunicació d'una situació de risc / maltractament

Annex 3 – Pauta orientativa d'elaboració de l'informe escolar

Annex 4 – Fitxa de demanda d'assessorament a l'EAIA

Annex 5 – Document d'acords de l'assessorament

Annex 6 – Informe social de derivació. SEBAS

Annex 7 – Informe de tancament. EAIA

Annex 8 – Definició i tipologia dels maltractaments infantils

Annex 9 _ Document base per la sol·licitud d'informació a d'altres serveis.

Annex10 _Protocol d'actuació entre els departaments de Benestar Social i Família i d'Ensenyament de detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu (juny 2012).

Annex 11_ Intervenció Conjunta

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

**ANNEX 1.1 .- Instrument de valoració:
Tipus de necessitats de la infància i l'adolescència**

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

TIPUS DE NECESSITATS DE LA INFANCIA I L'ADOLESCÈNCIA

FÍSQUES I BIOLÒGIQUES

Necessitats de caràcter psicobiològiques

Prevenció: condicions que potencien un desenvolupament adient de les necessitats dels infants i els adolescents

Risc: condicions que impedeixen el desenvolupament adient de les necessitats dels infants i els adolescents

Alimentació

Alimentació adient de la mare gestant

Ingesta de substàncies que perjudiquen al fetus

Alimentació adequada de l'infant

Desnutrició

Alimentació suficient i variada

Alimentació no variada

Hàbits alimentaris

Excés: obesitat

Hàbits d'alimentació no establerts o no adients

Temperatura

Condicions de temperatura adequades

Excés de fred o calor a l'habitatge

Roba adient a les condicions climàtiques

Vestimenta inadequada per l'època de l'any

Higiene

Hàbits d'higiene adients

Manca d'hàbits d'higiene

Higiene corporal

Brutícia corporal i a la roba

Higiene en roba

Contaminació i brutícia a l'entorn

Higiene en l'alimentació

Presència de malalties freqüents

Higiene a l'habitatge

Paràsits i rosegadors a l'entorn

Higiene a l'entorn

Malalties de la pell

Son

Ambient protegit, tranquil i silenciós

Ambient insegur

Hàbits de son adients

Contaminació acústica

Son suficient segons l'edat

Manca d'hàbits adients: anar a dormir tard, interrupcions freqüents del ritme del son

Temps de descans insuficient

Manca de lloc de descans adient

Activitat física: exercici i joc

Ambient estimulants: amb objectes, joguines i altres infants

Immobilitzat corporal i inactivitat

Libertat de moviments a l'espai

Absència d'espai per al joc

Contacte amb elements naturals: aigua, terra, plantes, animals, etc.

Absència de joguines i estímuls

Passeig, caminades, excursions, ...

Inapetència per sortir de casa

Protecció de riscos reals: integritat física

Supervisió i cura adients a la seva edat

Poca cura o indiferència

Organització a l'habitatge adequat a la seguretat: localització d'endolls, detergents, electrodomèstics, escales, finestres i mobles

L'organització de la casa no compleix els mínims requisits de seguretat: alta probabilitat d'accidents

Organització de l'escola adient a la seguretat: classes, patis i activitats

Possibilitat d'ingesta de substàncies tòxiques, caigudes o altre tipus d'accidents

Organització de la ciutat per protegir la infància: carrers i jardins, circulació

Organització insegura de la ciutat: perill d'accidents o de ser assaltat

Protecció del menor davant possibles atacs d'altres

Organització insegura de l'escola: alta probabilitat d'accidents

Circulació prudent: els infants han d'anar al seient del darrere i lligats amb cinturó

Agressions per part d'altres

Conducció temerària

No adopció de mesures de seguretat al vehicle

Salut

Control de l'estat de salut

Manca de control i supervisió

Control periòdics adients a l'edat i l'estat de salut

Manca de la cura i l'atenció necessàries

Control de vacunacions

Preocupació excessiva per la salut

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

NECESSITATS COGNITIVES

Necessitats cognitives

Prevenió: condicions que potencien un desenvolupament adient de les necessitats infantils	Risc: Condicions que impedeixen el desenvolupament adient de les necessitats infantils
---	--

Estimulació sensorial

<p>Estímul dels sentits Entorn amb uns estímuls visuals, tàctils, olfactius, ...</p> <p>Quantitat, varietat i contingència d'estímuls Interacció lúdica a la família, estimulació planificada a l'escola</p> <p>Estimulació lingüística a la família i a l'escola Creació d'experiències d'aprenentatge</p>	<p>Pobresa sensorial de l'ambient No adaptació dels continguts al nivell de comprensió de l'infant Manca d'estimulació lingüística Excés d'estimulació lingüística</p> <p>Excés d'estimulació, que desborda la capacitat d'assimilació de l'infant</p>
---	--

Exploració física i social

<p>Contacte amb l'entorn físic i social ric en objectes, joguines, elements naturals i personals Exploració d'ambients físics i socials</p> <p>Potenciació de la seguretat en l'infant per explorar joguines, contextos i relacions noves Foment de la confiança i les conductes autònomes</p>	<p>Entorn pobre i poc estimulador, poc adaptat a les necessitats de l'infant Creació de desconfiança en l'infant de manera que no pugui explorar Restricció o inhibició en excés de la conducta exploratòria de l'infant</p>
--	--

Comprensió de la realitat física i social

<p>Escoltar i respondre a les preguntes Dir la veritat: ser sincer Fer-los participar en el coneixement de la vida, el sofriment, el plaer i la mort Transmetre actituds, valors i normes adequades Mostrar tolerància en les discrepàncies i les diferències: raça, sexe, classe social, minusvalidades, nacionalitats, ...</p>	<p>No escoltar ni respondre Mentir, enganyar Transmetre un valor pessimista de la vida o evitar certs temes Fer l'anatomia o transmissió de valors antisocials Mostrar dogmatisme i rigidesa en l'exposició d'idees i valors Transmetre idees racistes i poc respectuoses amb la diversitat social</p>
--	--

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

NECESSITATS EMOCIONALS I SOCIALS

Necessitats emocionals i socials

Prevenió: condicions que potencien un desenvolupament adient de les necessitats infantils	Risc: condicions que impedeixen el desenvolupament adient de les necessitats infantils
Seguretat emocional	
Presència d'una figura d'aferrament incondicional, que ha d'estar accessible i disponible, físicament i psicològica	Absència constant del cuidador. No hi ha disponibilitat física o psíquica
Capacitat de protegir-lo de perills, interès i atenció als senyals de l'infant i a les seves necessitats	Manca de capacitat per protegir de perills
Acceptació de les iniciatives i ritme d'interacció de l'infant	Desinterès i manca d'atenció a les demandes de l'infant i a les seves necessitats
Respostes contingents i immediates	Interpretació de les demandes de l'infant des de les necessitats i interessos propis
Transmissió d'afecte i comprensió de les demandes d'afecte	Rebuig de les iniciatives de l'infant
Facilitació de la comprensió i acceptació dels diferents sentiments	Manca de respostes coherents
Acceptació del contacte íntim: tàctil, visual, lingüístic, ...	Incapacitat per mostrar o transmetre afecte
Establiment d'unes regularitats, ritmes i rutines al llarg del dia per donar a l'entorn un caràcter previsible	Poca capacitat per comprendre les demandes d'afecte i atenció de l'infant
Foment de l'acceptació positiva del propi cos	No acceptació del contacte íntim: tàctil, visual, lingüístic, ... Impredictibilitat i irregularitat de les tasques quotidianes Exigència per sobre de les capacitats
Expressió emocional	
Capacitat per entendre, verbalitzar i reflectir sentiments i emocions de l'infant	Incapacitat per escoltar i entendre els sentiments i emocions de l'infant
Capacitat per posar-se al seu lloc	Falta d'interès per les emocions, els interessos i les opinions de l'infant
Interès per les emocions, els interessos i les opinions de l'infant	Dificultat per establir límits i normes clares, com tolerar absolutament totes les conductes
Existència d'unes normes i límits clars, justos i comprensibles	Rigidesa amb les normes i delimitació excessiva de la conducta de l'infant
Reforços de les conductes i les expressions adients	Càstigs freqüents i desproporcionats
Foment de la tolerància a la frustració	Violència familiar
Resolució dels conflictes amb moral inductiva: explicacions, coherència en exigències, possibilitats de revisió	Amenaça d'abandonament i retirada d'amor To vital trist i apàtic
Xarxa de relacions socials	
Relacions d'amistat i companyia amb iguals: fomentar el contacte i interacció a l'entorn familiar, a l'escola, festes infantils, dinars, estada a casa d'amics, etc.	Aïllament social. Evitació del contacte amb altres infants o persones adultes
Supervisió de les relacions socials del fill o filla	Intromissió excessiva en les relacions de l'infant
Incorporació a grups o associacions infantils	No supervisió de l'infant en les seves relacions
Suport i oferta d'alternatives per solucionar conflictes	Manca de suport en situacions de conflicte amb el company o companyes o altres persones

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Participació i autonomia progressiva	
Participació en decisions que preocupen l'infant Suport i seguretat Confiança en les capacitats de l'infant Foment i motivació envers la realització de conductes autònomes i independents	Coartació i limitació de les conductes autònomes Impediment de la seva participació en les decisions Autoritarisme Manca d'atenció a l'infant Foment de la dependència emocional Provocació de temors i desconfiança
Curiositat sexual, imitació i contacte	
Dotació de respostes adaptades a l'edat i la curiositat Oferta dels models adients de comportament sexual Acceptació de jocs i autoestimulació sexual Protecció d'abusos Educació en la igualtat i el respecte	Manca d'atenció a les preguntes Engany i aprofitament de la condició de poder davant del menor Càstig de les manifestacions infantils de la sexualitat Abús sexual Actituds racistes i poc respectuoses
Relació amb l'entorn físic i social : protecció de riscos imaginaris	
Escolta, comprensió i resposta dels seus temors: por a l'abandonament, rivalitat fraterna, por a la malaltia, por a la mort, ... Oferta de conductes i pensaments alternatius per superar les pors	Provocació de pors en el menor: amenaça d'abandonament, discussions inadients, ... Provocació d'inseguretat a través de crítiques i devaluacions contínues, ...
Interacció lúdica	
Jocs i interaccions que s'adeqüen l nivell de comprensió de l'infant Promoció de jocs a la família i amb els amics	Manca de temps disponible Joguines no adients: bèl·liques, sexistes, perilloses, ...

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

**ANNEX 1.2 .- Instrument de valoració:
Conjunt d'observacions i/o senyals d'alerta**

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
<i>Instrument d'ús intern</i>	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
A. ASPECTE FÍSIC I SITUACIÓ PERSONAL DE L'INFANT							
A.1. La higiene de l'infant és deficient							
1. Porta sovint la roba bruta							
2. Presenta olors desagradables							
3. Porta roba i/o calçat inadequats							
4. Presenta una higiene corporal deficient							
5. Mostra lesions cutànies amb enrogiment de la pell a la zona dels bolquers							
6. Presenta dermatitis del bolquer							
A.2. L'alimentació de l'infant és descuidada o insuficient							
1. Assisteix a l'escola sense esmorzar i no en porta							
2. Demana o roba menjar, diu que passa gana, que a casa no li donen menjar							
3. Hi ha indicis d'una alimentació molt deficient i inadequada							
A.3. L'infant mostra cansament habitual							
1. Es mostra cansat/da sense justificació							
2. S'adorm a classe							
A.4. Manifestacions de dolences físiques per part de l'infant							
1. Es queixa sovint de dolor (mal de panxa, mal de cap, ...)							
2. Està constantment malalt/ta							
3. Presenta ferides, cops, ..., que semblen produïdes accidentalment							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
<i>Instrument d'ús intern</i>	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
A.5. L'infant és receptor de violència física de forma intencionada							
1. Presenta ferides o rascades							
2. Presenta senyals de mossegades							
3. Presenta cops en el cos							
4. Presenta hematomes							
5. Presenta cremades							
6. Presenta manca de flocs de cabell							
7. Presenta plagiocefàlia / alopècia localitzada							
8. Presenta vessaments oculars							
9. Presenta hemorràgies retinals							
10. Presenta talls o punxades							
11. Presenta fractures òssies							
12. Presenta la síndrome del nen sacsejat							
13. Presenta hemorràgies internes							
14. Presenta dolor en determinades parts del cos							
15. Manifesta o assenyala amb gestos que els seus progenitors són els causants de les lesions							
16. Manifesta que està sent receptor de violència física per part d'algun del seu entorn							
17. Dóna explicacions estranyes o poc convincents respecte a les lesions que presenta							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
A.6. L'infant pot estar patint actualment abusos sexuals							
1. Presenta dolor/ picor en la zona anal / genital							
2. Té molèsties quan camina o s'asseu							
3. Presenta roba interior esquinçada, tacada o amb sang							
4. És una nena o adolescent embarassada (especialment si es nega a identificar al pare)							
5. Presenta contusions o sagnat als genitals externs, la zona vaginal o l'anal							
6. Presenta una malaltia de transmissió sexual							
7. Presenta eritema i/o edema a zona vulvar o l'anal							
8. Es detecta semen a la boca, als genitals o a la roba							
9. Presenta alteracions a l'esfínter anal (obertura signe de l'O o clivelles o hematomes, ...)							
10. Presenta alteracions de la membrana himenal							
11. Hi ha indicis que l'estan forçant en activitats sexuals (abús sexual)							
12. Explica que està patint abusos sexuals per part d'alguna persona del seu entorn							
13. Manifesta o assenyala amb gestos que els seus progenitors són els causants de l'abús sexual							
14. Dóna explicacions estranyes o poc convincents respecte a les lesions que presenta							
A.7. L'infant va patir, en el passat, maltractament							
1. Va patir, en el passat, algun tipus d'abús sexual							
2. Va patir, en el passat, agressions físiques							
3. Va patir, en el passat, maltractament prenatal							
A.8. L'infant té símptomes compatibles amb haver patit o estar en risc de patir mutilació genital							
1. Ha sofert una mutilació genital femenina							
2. Hi ha indicis d'haver patit una mutilació genital femenina: ve trista del viatge al seu país, ...							
3. Hi ha indicis que fan pensar que pot estar en risc de patir una mutilació genital femenina							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
A.9. Manifestacions d'altres persones, professionals o membres de la família							
1. Han observat situacions que fan pensar en un abús sexual o sospiten							
2. Diuen que els progenitors o guardadors el pequen							
3. Senten que rep agressions verbals i/o físiques (cops, plors, crits, ...)							
4. Han observat o sospiten que desatenen l'infant							
A.10. Situacions que fan que l'infant es trobi greument desprotegit							
1. Està en una situació sobrevinguda en què ningú se'n fa càrrec							
2. Pateix una desatenció alimentària que per edat o condicions especials suposa un risc de mort							
3. Ha estat abandonat/ada intencionadament							
4. No rep el tractament per una malaltia greu, posant en risc la seva vida							
5. La mare i/o pare vol donar l'infant en adopció							
6. No té cap referent familiar en el país							
7. És una nena / adolescent embarassada (o mare) amb greus dificultats personals i socials							
8. Pateix una situació de perill greu que li fa sol·licitar protecció immediata							
9. Pateix amenaces de mort o abandonament dels progenitors o guardadors							
A.11. L'infant ha patit desatencions greus i/o agressions abans del seu naixement							
1. Presenta la síndrome d'abstinència neonatal							
2. Presenta malalties o trastorns associats a consum de tòxics de la mare en l'embaràs							
3. Té lesions físiques o neurològiques per inadequat control mèdic de la mare durant l'embaràs							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
B. ÀREA EMOCIONAL I COMPORTAMENTAL DE L'INFANT							
B.1. Conductes dissocials i/o agressives de l'infant (dintre o fora de l'escola)							
1. Comet petits furtus							
2. Manifesta una conducta agressiva davant la presència policial							
3. Presenta una conducta agressiva física contra terceres persones							
4. Presenta una conducta agressiva verbal contra terceres persones							
5. Presenta una conducta destructiva amb objectes							
6. Es relaciona amb un grup d'amics o amigues conflictiu							
7. Manté sovint conductes de provocació (desafiant...)							
8. Fa actes de vandalisme, racisme o xenofòbia							
9. Transgredeix les normes sistemàticament							
B.2. Conductes de risc vers el mateix infant (dintre o fora de l'escola)							
1. Deambula sovint pels carrers en horari escolar i/o de nit							
2. S'ha escapolit de casa							
3. S'exposa a situacions de risc (conducció temerària, <i>metring</i> , mal ús de les tecnologies)							
4. Diu coses que indiquen que pensa sovint en el suïcidi o n'ha fet un intent							
5. S'autolesiona							
6. Es provoca el vòmit, pren laxants, es nega a menjar, ...							
7. Presenta manca d'autocontrol							
B.3. L'infant consumeix substàncies tòxiques							
1. Consumeix alcohol							
2. Consumeix altres drogues							
3. Consumeix altres substàncies estupefaents							
4. Consumeix tabac							
5. S'observen estats que fan pensar que ha consumit (ulls vermells, olor d'alcohol, eufòria, ...)							
6. Presenta símptomes compatibles amb una síndrome d'abstinència							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
B.4. Manifestacions de por i/o angoixes							
1. Manifesta accions defensives davant qualsevol aproximació física							
2. No vol fer activitats que requereixen mostrar parts del cos (per amagar cops, ...)							
3. Sembla tenir por dels seus progenitors o manifestar-los rebuig							
4. No vol anar-se'n a casa							
5. Mostra un alt nivell d'ansietat davant activitats normals com el canvi de bolquers							
6. Presenta dificultats greus per calmar-se en braços de qui en té cura							
7. Es preocupa molt d'estar a l'alçada de les expectatives dels progenitors o per ser acceptat							
8. Mostra sentiments de culpabilitat de la situació viscuda							
9. Manifesta que no el/la deixen entrar a casa o que l'han fet fora							
10. Mostra senyals d'ansietat							
11. Manifesta que vol ingressar a un centre							
B.5. Alteracions en la relació amb els altres (dintre o fora de l'escola)							
1. Manifesta familiaritat excessiva amb els estranys (marxa fàcilment amb persones desconegudes)							
2. Crida contínuament l'atenció							
3. Fa demandes continuades d'afectivitat							
4. No interacciona, no fixa la mirada, sovint sembla absent							
5. Sembla tenir dificultat per formar vincles afectius estables							
6. Presenta problemes de relació amb el grup d'iguals							
7. Dificultats d'integració escolar							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
B.6. Altes manifestacions d'alteracions de l'estat d'ànim							
1. Mostra un aspecte trist i/o plora sovint sense causa aparent							
2. Es mostra passiu/va i retret/a i/o s'aïlla							
3. Fa comentaris que semblen indicar que té una autoestima baixa.							
4. Manifesta sovint conductes que corresponen a una edat inferior (conductes regressives)							
5. Manca de plor i absència de queixa davant el dolor							
6. Es mostra inquiet/a, neguitós/sa							
7. Presenta trastorns d'alimentació (vòmits, diarrees, anorèxia del lactant)							
8. Presenta desordres greus associats amb el dormir							
B.7. L'infant presenta comportaments d'autoestimulació compulsiva							
1. Fa balancejos compulsius							
2. Presenta masturbació compulsiva							
3. Es dóna cops de cap de forma voluntària i repetida							
B.8. L'infant presenta comportaments sexualitzats inadequats per l'edat							
1. Manifesta conductes i preocupacions sexuals o utilitza termes inadequats per la seva edat							
2. Assetja o agredeix sexualment altres infants o adolescents							
3. Manifesta, de forma recurrent, tenir por a un embaràs o a la sida							
4. Mostra promiscuïtat sexual							
5. Hi ha risc de prostitució							
B.9. L'infant està adoptant rols que no li corresponen per edat							
1. Assumeix responsabilitats impròpies de l'edat amb membres de la família o tasques de casa							
2. Adopta el rol cuidador respecte als progenitors o guardadors (inversió de rols)							

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
C. DESENVOLUPAMENT I APRENENTATGE DE L'INFANT							
C.1. L'infant presenta dificultats destacables en els aprenentatges escolars							
1. Manifesta problemes d'atenció i concentració							
2. Presenta poca constància en les activitats escolars i deixa de fer els deures amb freqüència							
3. Està matricular a un nivell inferior al que li correspon per edat o en un recurs especial							
4. Presenta dificultats d'aprenentatge							
5. Presenta canvis sobtats en el seu rendiment escolar							
6. Presenta repetits canvis de centre escolar al llarg de l'escolaritat							
C.2. L'infant presenta un retard en el desenvolupament							
1. Presenta retard en l'adquisició de capacitats verbals, cognitives o socials pròpies de l'edat							
2. No respon als estímuls com seria d'esperar per l'edat							
3. No se li observen habilitats i/o el to motriu pròpies de l'edat							
4. Presenta pes i talla molt inferiors per l'edat							
5. No mostra joc imitatiu/manipula els objectes de manera estereotipada sense desig d'explorar							
6. Bloquejos d'aprenentatge no derivats de les seves limitacions intel·lectuals, congènites o traumàtiques							
C.3. L'infant sovint té dificultats en el control d'esfínters							
1. Presenta problemes d'enuresi amb relativa freqüència							
2. Presenta problemes d'encopresi amb relativa freqüència							
C.4. Presenta problemes amb l'assistència escolar							
1. Marxa de classe o d'escola davant qualsevol contrarietat							
2. Fa faltes d'assistència injustificades i/o absentisme escolar o laboral							
3. Ha abandonar l'escolaritat en etapa obligatòria							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
D. RELACIÓ DELS PROGENITORS O GUARDADORS AMB L'INFANT							
D.1. Els progenitors o guardadors manifesten rebuig vers l'infant							
1. Manifesten una imatge negativa de l'infant i no li reconeixen valor positiu							
2. Li repeteixen que no l'estimen							
3. Es riuen de les seves dificultats							
4. El critiquen, avergonyeixen, desqualifiquen, insulten, ridiculitzen o amenacen							
5. Minimitzen els episodis de pena, malaltia o dany físic de l'infant							
6. Manifesten enuig quan l'infant es fa mal							
7. No s'observa mai cap expressió física d'afecte del progenitor vers l'infant							
8. Mostren una relació de gelosia amb l'infant, rivalitzant per l'atenció de la parella							
9. Són coneixedors de la situació de maltractament que pateix i no el protegeixen							
10. Són coneixedors de la situació d'abús sexual que pateix i no el protegeixen							
11. No permeten a l'infant contacte tàctil amb ells (carícies, moixaines, tendresa, ...)							
12. El/la fan fora de casa o diuen que no volen saber res d'ell/ella							
13. Tracten de manera molt desigual els/les germans/es							
D.2. El seguiment i control de la salut de l'infant no sembla l'adequat							
1. Porten l'infant malalt a l'escola							
2. No atenen les malalties o danys físics de l'infant							
3. No duen a terme les revisions mèdiques							
4. No tenen cura de les deficiències visuals, auditives, ... de l'infant							
5. No segueixen els tractaments mèdics i/o higiènics que se'ls indiquen							
6. No assisteixen als serveis especialitzats indicats o derivats (atenció precoç, salut mental, ...)							
7. No accepten la malaltia de l'infant i per tant no li proporcionen l'assistència que necessita							
8. Pateix una malaltia crònica, algun trastorn mental, o té alguna discapacitat física, intel·lectual o sensorial, que vagi acompanyada de desatenció dels familiars							

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
D.3. Hi ha sospites de manipulació de la salut de l'infant per part dels progenitors							
1. Porten sovint medicaments a l'escola sense justificant mèdic							
2. Li atribueixen sovint malalties dubtoses o símptomes no observats a l'escola							
3. Li atribueixen sovint malalties dubtoses o símptomes no observats pel personal sanitari							
4. Fa faltes d'assistència reiterades per malalties sense justificació mèdica							
5. Té símptomes recurrents que desapareixen en separar-lo de la família i tornen en contactar							
6. Fa múltiples ingressos hospitalaris							
7. S'observen símptomes compatibles amb una intoxicació de fàrmacs, drogues o alcohol							
8. Promouen per a l'infant excessius requeriments mèdics (proves, medicació, tractaments, ...)							
D.4. Els progenitors o guardadors aïllen l'infant de l'entorn social							
1. Es mostren extremadament protectors o controladors de l'infant							
2. No deixen a l'infant estar amb els amics o amigues							
3. Eviten que l'infant es relacioni amb altres adults que no siguin ells							
4. Li repeteixen que no hi ha ningú més en el món en qui es pugui confiar, fora d'ells							
5. Es mostren molt possessius respecte a l'infant							
6. Li mantenen retinguda la documentació (DNI, passaport)							
D.5. Els progenitors o guardadors es des preocupen de les activitats escolars i d'oci de l'infant							
1. S'obliden de recollir l'infant a l'escola o el vénen a recollir o el porten molt tard							
2. Es des preocupen per l'oci de l'infant							
3. No es preocupen pels continguts de les activitats que fa l'infant (violència, pornografia, ...)							
4. No han escolaritzat a l'infant							
5. Hi ha un abandonament escolar consentit i/o afavorit							
6. No assisteixen a les reunions ni entrevistes amb l'escola quan se'ls cita							
7. Són causants o consentidors de les faltes d'assistència i/o absentisme escolar de l'infant							
8. Desconeixen el curs on va, el professor, quines activitats ha de fer, els seus amics							
9. No es preocupen de que l'infant porti el material escolar (xandall...)							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
D.6. Els progenitors o guardadors no atenen les necessitats bàsiques de l'infant							
1. Desatenen les necessitats bàsiques de l'infant (alimentació, higiene, ...)							
2. No respecten els hàbits o rutines que l'infant necessita (hores de son/descans, àpats, ...)							
3. L'infant passa moltes hores sol o tancat a casa							
4. L'infant passa la major part del dia sol a casa i/o fora del domicili							
5. Mostren un desconeixement de les necessitats emocionals i d'estimulació de l'infant							
6. No li faciliten l'ajuda/orientació que necessita o no col·laboren amb els serveis que l'atenen							
7. S'encarreguen de l'infant altres familiars, amics o veïns no adequats							
8. S'encarreguen de l'infant altres familiars, amics o veïns per despreocupació dels progenitors							
9. Es dóna una absència de supervisió de l'infant (risc d'accidents domèstics...)							
10. Prioritzen assumptes propis en detriment de l'atenció a l'infant, podent evitar-ho							
11. Deixen l'infant moltes hores sol en un pis on hi ha trànsit de persones alienes a la família							
12. Freqüenten amb l'infant ambients o locals no adients per a aquests (bars, discoteques, ...)							
13. Quasi no visiten l'infant quan està hospitalitzat							
D.7. Els progenitors o guardadors terroritzen o intimiden l'infant							
1. Terroritzen l'infant (amenacen amb mullar-lo, matar-lo, vendre'l, trenquen les seves coses)							
2. Utilitzen sistemàticament la por com a forma de disciplina							
3. Mostren violència manifesta contra les persones davant de l'infant							
4. Han fet intents o han consumat un suïcidi o homicidi davant de l'infant							
5. Amenacen a l'infant en fer-li mal, diuen que no responen dels seus actes							
6. Utilitzen un tracte colèric i explosiu amb l'infant							
7. Mostren violència manifesta contra animals o coses davant de l'infant							

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
D.8. Els progenitors o guardadors poden estar explotant o corrompent l'infant							
1. Hi ha indicis que podrien estar forçant o consentint una situació d'explotació laboral							
2. Forcen o consenteixen una situació d'explotació laboral							
3. Hi ha indicis que fan pensar que podrien estar forçant l'infant en activitats sexuals							
4. Utilitzen l'infant en activitats sexuals (prostitució, pornografia, ...)							
5. Utilitzen l'infant per la mendicitat							
6. Utilitzen l'infant en activitats dissocials o delictives (vandalisme, robatoris, ...)							
7. Fan actes sexuals davant l'infant o el sotmeten a veure material pornogràfic							
8. Subministren substàncies tòxiques a l'infant (alcohol, cannabis, tabac, ...)							
D.9. Els progenitors o guardadors mostren incapacitat de control de l'infant							
1. Es queixen sovint que "no poden" amb l'infant, que els és massa difícil							
2. Manifesten que volen ingressar-lo en un centre a causa de la seva conducta							
3. Manifesten que tenen por de l'infant i/o n'han rebut amenaces o els ha agredit							
4. Manifesten que té atacs de violència incontrolable							
D.10. Els progenitors o guardadors mostren pautes educatives no adequades amb l'infant							
1. Utilitzen el càstig físic com a mètode habitual de disciplina							
2. Utilitzen habitualment mètodes o pautes educatives extremadament rígids i poc flexibles							
3. No tenen en compte la seva opinió en cap de les decisions que l'afecten directament							
4. El pressionen de manera desmesurada perquè tregui bones notes o destaqui en alguna activitat							
5. Inculquen en l'infant odi o prejudicis religiosos, ètnics, culturals o d'altre tipus							
6. El culpabilitzen dels problemes familiars (no fa prou per ells, es presenten com a màrtirs)							
7. Utilitzen l'infant en el conflicte conjugal/ de parella							
8. Indueixen l'infant al consum de tòxics (cannabis, alcohol,...)							
9. Toleren absolutament tots els comportaments de l'infant sense posar-li cap límit							
10. Utilitzen pautes educatives incoherents							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
D.11. Els progenitors han desatès greument i/o agredit l'infant abans de néixer							
1. La mare presenta abús d'alcohol o altres drogues durant l'embaràs							
2. La mare fa un inadequat control mèdic de l'embaràs que pot suposar un risc per al fetus							
3. Es dona violència contra la mare i el fetus							
4. La mare realitza conductes de risc pel fetus (viu al carrer, no accepta ajuda, ...)							
5. La mare fa intens de perdre l'infant o el rebutja durant la gestació							
D.12. Situacions que fan que l'infant es trobi greument desprotegit							
1. Han detingut el/s progenitor/s o el/s guardadors i no hi ha ningú que se'n pugui fer càrrec							
2. S'ha trobat l'infant sol pel carrer o en un domicili i no es localitza ningú de la família							
3. No han recollir l'infant a l'escola, i la policia no localitza ningú que se'n pugui fer càrrec							
4. No han recollit l'infant a l'escola, i no localitza ningú que se'n pugui fer càrrec							
5. Hi ha un ingrés hospitalari dels progenitors i no hi ha ningú que se'n pugui fer càrrec							
6. Desatenen l'alimentació que, per edat o condicions especials, li suposa un risc de mort							
7. Ha estat abandonat/ada intencionadament							
8. No segueixen els tractaments per malalties greus, i es troba en situació de greu risc per la seva vida							
9. La mare i/o pare vol donar l'infant en adopció							
10. Menor sense referents familiars en el territori							
11. Amenacen amb matar l'infant							
12. Amenacen amb donar l'infant							
13. Manifesten una por angoixant a agredir-lo							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
D.13. Els progenitors o guardadors poden estar maltractant físicament l'infant o abusant-ne sexualment							
1. Poden ser els causants de les lesions físiques de l'infant							
2. Poden estat abusant sexualment de l'infant							
3. Poden haver afavorit una mutació genital femenina o estar en risc de fer-ho							
D.14. L'infant està vivint en un entorn familiar violent							
1. Es donen relacions violentes entre la parella							
2. Es dona violència física/ psíquica manifesta contra altres membres de la família							
3. Hi ha agressions mútues entre progenitors i fills							
4. Es donen múltiples o creuades denúncies entre els membres de la família							
5. Un del progenitors ha matat a l'altre							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
E. CONTEXT SOCIAL, FAMILIAR I PERSONAL DE L'INFANT							
E.1. Els progenitors o guardadors poden tenir una addicció a l'alcohol o altres drogues							
1. Presenten símptomes compatibles amb l'abús d'alcohol							
2. Presenten símptomes compatibles amb un abús d'altres drogues (que no sigui l'alcohol)							
3. Presenten símptomes compatibles amb el consum d'altres substàncies estupefaents diferents a l'alcohol							
4. S'observa l'existència de substàncies estupefaents o tòxiques a l'abast de l'infant							
5. Pateixen addicció a l'alcohol o altres drogues, diagnosticat, i amb tractament							
6. Pateixen addicció a l'alcohol o altres drogues, diagnosticat, i sense tractament							
E.2. Els progenitors o guardadors poden estar patint algun trastorn mental							
1. Presenten símptomes compatibles amb algun trastorn mental							
2. Pateixen algun trastorn mental, diagnosticat, i amb tractament							
3. Pateixen algun trastorn mental, diagnosticat, i sense tractament							
E.3. Els progenitors o guardadors presenten una discapacitat intel·lectual							
1. Presenten dificultats que fan pensar que pot tenir alguna discapacitat intel·lectual							
E.4. Els progenitors o guardadors presenten una malaltia física							
1. Pateixen alguna malaltia greu							
E.5. L'habitatge no presenta unes condicions mínimes d'habitabilitat i higiene per a l'infant							
1. Les condicions de l'habitatge són insalubres o perilloses							
2. L'habitatge es troba en condicions precàries de manteniment, equipament i ordre							
3. Hi ha amuntegament (conviuen moltes persones en una mateixa casa)							
4. Han estat desnonats o no tenen domicili							
5. Altres germans sota mesura administrativa i/o judicial							

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
E.6. Antecedents de violència o d'abús sexual en la història familiar							
1. Algun dels progenitors ha mort per causes violentes (assassinat, suïcidi, ...)							
2. Un dels progenitors ha agredit l'altre							
3. Algun germà/ana ha patit maltractaments físics i/o abús sexual							
4. Un dels progenitors té antecedents d'haver maltractat físicament o sexualment a terceres persones							
E.7. Els progenitors o guardadors tenen una història personal de desprotecció							
1. Hi ha una història personal de maltractament físic o d'abús sexual en els progenitors							
2. Hi ha una història personal de negligència en els progenitors							
3. De petits van estar institucionalitzats en el sistema de protecció							

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
Instrument d'ús intern	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
E.8. Situació familiar d'especial consideració							
1. Algun dels progenitors està a la presó							
2. Ambdós progenitors estan a la presó							
3. Els ingressos econòmics familiars provenen d'activitats presumptament delictives o no legals							
4. Es dona prostitució d'algun dels progenitors							
5. Indigència/mendicitat dels guardadors							
E.9. El nucli familiar té dificultats socials, econòmiques i/o d'organització							
1. No té suport social i/o familiar							
2. Té insuficiència d'ingressos econòmics per garantir la cura bàsica de l'infant							
3. Els progenitors són adolescents amb greus dificultats econòmiques o manca de suport							
4. És un nucli monoparental amb greus dificultats econòmiques o amb manca de suport							
5. Hi ha greus deficiències en habilitats d'organització i economia domèstica							
6. Nucli en situació d'immigració amb greus dificultats econòmiques o legals o manca de suport							
7. Es donen canvis constants de domicili							
8. Canvis freqüents de parella i/o dels referents adults de l'infant (canvis de cuidadors)							
9. Progenitor/ora sol i sense recursos personals							
E.10. El nucli familiar viu en un context social d'especial consideració							
1. Viuen en una situació d'aïllament en zona rural							
2. Viuen en un campament provisional de caravanes							
3. Habiten en una zona amb concentració de població en situació de dificultat social							
4. El context familiar, cultural o religiós és poc afavoridor dels drets de l'infant o la dona							
E.11. Els guardadors o progenitors presenten un aspecte físic molt desfavorable							
1. La seva higiene és molt deficient							
2. Presenten sovint lesions físiques							
3. Presenten un estat molt somnolent							

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

CONJUNT D'OBSERVACIONS I/O SENYALS D'ALERTA							
<i>Instrument d'ús intern</i>	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	COSSOS SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
E.12. Les condicions personal de l'infant el poden fer més vulnerable							
1. Pateix una malaltia crònica							
2. Té alguna discapacitat física, intel·lectual o sensorial							
3. Presenta algun trastorn mental							
4. Període postnatal difícil (irritabilitat/dificultat per calmar-lo / llargues hospitalitzacions)							

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

**ANNEX 1.3 .- Instrument de valoració:
Factors de protecció**

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

FACTORS DE PROTECCIÓ

NOM DEL MENOR:

<i>Documents d'ús intern</i>	QUI HO HA IDENTIFICAT						
	SSB	EDUCACIÓ	SALUT	C.SEGURETAT	LLEURE	CIUTADANIA	ALTRES AGENTS SOCIALS
A. ASSOCIATS ALS PARES:							
1. Mare que demana ajuda							
2. Pare que demana ajuda							
3. Mare que sap protegir al menor							
4. Pare que sap protegir al menor							
5. Mare amb recursos personals i/o habilitats socials							
6. Pare amb recursos personals i/o habilitats socials							
7. Mare amb consciència de les dificultats (personals i/o socials)							
8. Pare amb consciència de les dificultats (personals i/o socials)							
B. ASSOCIATS AL NUCLI FAMILIAR:							
1. Nucli amb suport familiar adequat							
2. Nucli amb suport de la xarxa social informal							
3. Nucli amb seguiment intensiu a nivell institucional: amb col·laboració per part dels seus membres							
4. Nucli amb una situació econòmica estable							
C. ASSOCIATS AL/LA MENOR:							
1. El nen/a és força autònom i mostra tenir recursos personals							
2. El nen/a té el suport d'un adult referent clau							
3. Manté relacions interpersonals positives amb els adults propers							
4. Té experiències escolars positives i bones relacions amb els companys							
5. Menor que pot demanar ajuda							
6. Vinculació del menor amb la xarxa social (informal i/o formal) ús de recursos comunitaris							

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 2.- Fitxa de comunicació d'una situació de risc / maltractament

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

FITXA DE COMUNICACIÓ D'UNA SITUACIÓ DE RISC / MALTRACTAMENT

COMUNICACIÓ EMESA PER:	
DIRIGIT A:	SEBAS
DATA:	

DADES D'IDENTIFICACIÓ DE LA FAMÍLIA:

NUCLI FAMILIAR

NEN – A:	
NOM I COGNOMS:	
EDAT:	
ADREÇA:	
TELÈFON:	

PARE:	
NOM I COGNOMS:	

MARE:	
NOM I COGNOMS:	

1.- SITUACIÓ DE RISC DETECTADA

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

**Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social**

2.- INTERVENCIONS EFECTUADES

2.1.-RESULTATS DE LES INTERVENCIONS

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

2.2.- COL-LABORACIÓ I ACTITUD DE LA FAMÍLIA DAVANT LES INTERVENCIONS EFECTUADES

--

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 3.- Pauta orientativa d'elaboració de l'informe escolar

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Escola:
 Director:
 Tutor:

Data:

PAUTA ORIENTATIVA D'ELABORACIÓ DE L' INFORME ESCOLAR

- Procés d'escolarització:
  - o Quan s'inicia l'escolarització
  - o Escoles que ha assistit i cursos: edat, escola/llar d'infants, incidències
  - o Canvis d'escola
  - o Com arriba el nen a l'escola
  - o Repetició curs: quin/s

- Situació actual:
  - o Curs al qual assisteix
  - o Nivell actual dels aprenentatges curriculars. Valorar principalment:
    - Àrees curriculars
    - Psicomotricitat
    - Llenguatge
    - Possibles alteracions físiques, psíquiques i sensorials
  - o Aptituds a destacar
  - o Assistència a l'aula d'educació especial, adaptació currículum individualitzat i treball que s'està realitzant

- Problemàtica detectada

- Relació amb els companys del grup classe (situació al pati, a les classes, al menjador escolar, ...)

- Relació amb els iguals

- Relació amb els professors

- Actitud en relació amb la norma escolar

- Motivació del nen vers els aprenentatges

- Hàbits d'estudi i treball

- Hàbits d'higiene i ordre

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

- Absentisme (des de quan, motius, dies, justificacions donades, resposta de l'escola, intervenció de la policia, ...)
- Acceptació o rebuig del nen vers l'escola
- Activitats extra escolars realitzades a l'escola o fora
- Relació família escola:
  - o Assistència entrevistes/reunions
  - o Temes que s'han tractat
  - o Grau de col·laboració
  - o Relació pares/tutor
  - o Relació pares/equip directiu
- Intervenció d'altres professionals dins i fora de l'escola: mestre d'educació especial, EAP, serveis socials, ...
- Orientacions i propostes que fa el centre escolar
- Altres observacions

* Cal que a l' informe hi consti la data d'elaboració, la signatura del/la director/a o del tutor/a i el segell del Centre escolar.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 4.- Fitxa de demanda d'assessorament a l'EAIA

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

DEMANDA D'ASSESSORAMENT

DADES BÀSIQUES

Nom i cognoms dels menors:

NOM	COGNOM1	COGNOM2	DATA NAIXEMENT

Nom i cognoms dels pares o guardadors de fet:

NOM	COGNOM1	COGNOM2	DATA NAIXEMENT

Des de quan és conegut per Serveis Socials:	
Equip que intervé:	

Problemàtica detectada actual i motiu pel qual es sol·licita l'assessorament:

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Intervencions / Pla d'atenció social realitzat davant la situació de risc del menor:

Resultats obtinguts:

Nota:
El document ha de contemplar la incorporació de les observacions i senyals d'alerta, i els factors de protecció

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 5.- Document d'acords de l'assessorament

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

DOCUMENT D'ACORDS DE L'ASSESSORAMENT

NOM/S DEL/S MENOR/S:

DATA DE REUNIÓ:	
PERSONES ASSISTENTS:	

ACORDS PRESOS:

☐ ☐ Es treballa amb les orientacions donades per l'EAIA. Temporalitat .... ☐ ☐ Intervencions conjuntes i/o puntuals dels dos equips. Temporalitat .... ☐ ☐ Es deriva el cas a l'EAIA
--

DESCRIPCIÓ DE LES ORIENTACIONS DONADES PER L'EAIA:

--

DESCRIPCIÓ DE LES INTERVENCIONS O ACCIONS A DESENVOLUPAR PER CADA EQUIP O DE FORMA CONJUNTA:

--

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 6.- Informe social de derivació a l'EAIA

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

INFORME SOCIAL DE DERIVACIÓ SSB-EAIA

INFORME EMÈS PER:	EQUIP:
DIRIGIT A:	EAIA
DATA:	
FAMÍLIA:	
DATA 1r CONTACTE AMB SEBAS:	

DADES D'IDENTIFICACIÓ DE LA FAMÍLIA:

1.- NUCLI FAMILIAR

NEN / A:	
NOM I COGNOMS:	
DATA DE NAIXEMENT:	
LLOC DE NAIXEMENT:	
ADREÇA:	
TELÈFON:	
DNI NÚM.:	
ESCOLARITZACIÓ:	
CURS:	

PARE:	
NOM I COGNOMS:	
DATA DE NAIXEMENT:	
LLOC DE NAIXEMENT:	
ADREÇA:	
TELÈFON:	
DNI NÚM.:	
PROFESSIÓ:	
LLOC DE TREBALL:	
INGRESSOS MENSUALS:	

MARE:	
NOM I COGNOMS:	
DATA DE NAIXEMENT:	
LLOC DE NAIXEMENT:	
ADREÇA:	
TELÈFON:	
DNI NÚM.:	
PROFESSIÓ:	
LLOC DE TREBALL:	
INGRESSOS MENSUALS:	

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

2. PERSONA QUE ES FA CÀRREC HABITUALMENT DEL NEN / A
(en el cas que no convisqui amb el pare o la mare).

NOM I COGNOMS	
DATA DE NAIXEMENT:	
PARENTIU:	
ADREÇA:	
TELÈFON:	
DNI NÚM.:	
TENEN ATORGADA LA:	☐ GUARDA ☐ TUTELA

3. ALTRES ADULTS DE REFERÈNCIA
(família extensa, veïns, amics)

NOM I COGNOMS	
ADREÇA:	
TELÈFON:	
PARENTIU /RELACIÓ:	

4. GENOGRAMA

(del nucli familiar i la família extensa, avis i tiets)

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

1.- SITUACIÓ SÒCIO – FAMILIAR

NUCLI FAMILIAR

FAMÍLIA EXTENSA

2.- SITUACIÓ ECONÒMICA – LABORAL

3.- HABITATGE

4.- FORMACIÓ I ESTUDIS (aspectes escolars destacats)

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

5.- SALUT (aspectes de salut destacats)

6.- ACTITUD DE LA FAMÍLIA DAVANT DEL TRASPÀS A L' EAIA

(L'objectiu és saber amb quins familiars l'EAIA pot comptar per treballar el cas, si la família és conscient de la problemàtica, ...)

7.- PROBLEMÀTICA DETECTADA PELS SSB

8.- INTERVENCIÓ DELS SSB

- PLA D'ATENCIÓ SOCIAL. RESULTATS OBTINGUTS:

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

9.- COORDINACIONS AMB SERVEIS / CENTRES

NOM DEL NEN/A:	SERVEI / CENTRE						
	EAP	CSMIJ	CAD/CDIAP	C. OBERT	D. JOVE	SAD (TF)	ALTRES

Indicar en la casella corresponent la funció del professional de referència de cada servei/centre amb qui s'han fet les coordinacions (DTS, psicòleg, pedagog, responsable, monitor, treballador/a familiar, ...)

10.- VALORACIÓ I PROPOSTA

EQUIP BÀSIC D'ATENCIÓ SOCIAL
(nº identificació del/s professional/s)

Terrassa,

Nota: El document ha de contemplar la incorporació de les observacions i senyals d'alerta, i els factors de protecció

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

DOCUMENTACIÓ DERIVACIÓ SEBAS-EAIA

FAMÍLIA:

A presentar amb l' Informe social de derivació. (marcar amb una creu la documentació adjunta)

1. DOCUMENTACIÓ IMPRESCINDIBLE

- | | Informe de derivació a l' EAIA
- | | Observacions i/o senyals d'alerta i quadre de serveis (Annex 1.2)
- | | Informes CAP de salut¹¹
- | | Informe escolar (Escola Bressol, CEIP, IES) (Pauta orientativa annex 3)¹²

1. DOCUMENTACIÓ COMPLEMENTÀRIA

- | | Fotocòpia del DNI dels pares i/o persones acollidores
- | | Fotocòpia de la targeta sanitària
- | | Fotocòpia del llibre de família
- | | Fotocòpia del carnet de vacunes
- | | Altres informes complementaris
- | | Informes dels serveis (EAP,CSMIJ, ...)

S'ha fet assessorament   SÍ   NO

En cas afirmatiu, data:

S'ha fet entrevista conjunta, SSB i EAIA: SÍ   NO

En cas afirmatiu, data:

¹¹ En cas que els serveis no ens facilitin l'informe sol·licitat cal demanar formalment i per escrit l'esmentat informe a la direcció del centre. La carta de petició d'informe serà vàlida per adjuntar a la documentació imprescindible i l'EAIA admetrà la derivació del cas.

¹² Idem a la nota 1

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 7.- Informe de tancament

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

INFORME DE TANCAMENT

INFORME EMÈS PER:	EAIA
DIRIGIT A:	EQUIP:
DATA:	
FAMÍLIA:	

DADES D'IDENTIFICACIÓ DE LA FAMÍLIA:

MENORS:

NEN - A	
NOM I COGNOMS:	
DATA DE NAIXEMENT:	
ADREÇA:	
SITUACIÓ:	

NEN - A	
NOM I COGNOMS:	
DATA DE NAIXEMENT:	
ADREÇA:	
SITUACIÓ:	

PROGENITORS:

PARE	
NOM I COGNOMS:	
DATA DE NAIXEMENT:	
ADREÇA:	
TELÈFON:	

MARE	
NOM I COGNOMS:	
DATA DE NAIXEMENT:	
ADREÇA:	
TELÈFON:	

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANTECEDENTS:

SITUACIÓ ACTUAL:

SITUACIÓ DELS MENORS:

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

PLA DE MILLORA TREBALLAT DES DE L'EAIA:

VALORACIÓ i PROPOSTA:

**EQUIP D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA
I L'ADOLESCÈNCIA**
(nº identificació del/s professional/s)

Terrassa,

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 8.- Definició i tipologia dels maltractaments

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

DEFINICIÓ I TIPOLOGIA DELS MALTRACTAMENTS INFANTILS¹³

Un infant és maltractat quan és objecte de violència, física, psíquica, i/o sexual, de fet i/o per omissió, per part de les persones o institucions de les quals depèn en el seu correcte desenvolupament o per part de qualsevol altre persona.

Podem distingir diversos tipus de maltractaments:

- **Maltractament físic**
És qualsevol acció no accidental per part dels pares o de les persones que en tenen cura dels infants que els provoqui danys físics o malalties.
- **Maltractament per negligència i abandonament**
Són aquelles situacions en les quals les necessitats bàsiques de l'infant (físiques, socials i psicològiques) no són ateses de manera temporal o permanent, per cap dels membres del grup on conviu (alimentació, higiene, atenció mèdica, educació, vestit, vigilància, seguretat).
- **Maltractament psicològic o emocional**
És aquella situació crònica en la qual les persones adultes responsables de l'infant, amb actuacions o privacions, li provoquen sentiments negatius envers la pròpia autoestima i li limiten les iniciatives que té (menyspreu continuat, refús verbal, insult, intimidació, discriminació...).
- **Maltractament sexual**
És aquella situació en la qual un infant o adolescent és utilitzat per satisfer els desitjos sexuals de l'adult, ja sigui presenciant o participant en activitats sexuals que violen els tabús socials i legals de la societat i que ell no comprèn o per a les quals no està preparat d'acord amb el seu desenvolupament i que, per tant, no hi pot donar el consentiment (incest, violació, tocaments, seducció verbal, masturbació en presència d'un menor, pornografia, ...).
- **Maltractament prenatal**
Es produeix quan una dona en procés de gestació no té cura, de forma conscient o inconscient, de les atencions que demana el seu estat, amb risc de perjudicar el fetus.
- **Submissió química – farmacèutica**
És aquella situació en la que es sotmet a l'infant a qualsevol tipus de drogues, sense necessitat mèdica, que l'incapacita per al desenvolupament de l'autonomia, la resistència o el control.

¹³ Protocol marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors. Síndic de Greuges de Catalunya. Setembre 2006

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Pot ser causat per l'anomenada Síndrome de Münchausen per poders que es dóna quan per part dels pares o les persones cuidadores se simulen malalties a l'infant, se'l sotmet a contínues exploracions mèdiques o a ingressos hospitalaris, al·legant símptomes ficticis o generats de manera activa pel propi adult.

- **Maltractament institucional**

S'entén per maltractament institucional qualsevol legislació, procediment, actuació o omissió procedent dels poders públics o bé derivada de l'actuació individual del professional relacionada directament o indirectament amb el món de l'infant que pot generar situacions, per acció i/o omissió que impedeixin el millor desenvolupament dels infants i dels joves.

- **Explotació laboral**

Situació en la que s'utilitza un infant en edat no laboral per a treballs on s'obtingui qualsevol tipus de guany. Pot anar des de la duresa física fins a l'utilització passiva o activa per a la mendicitat.

- **Explotació sexual**

Es dóna quan l'infant és obligat o induït a activitats de prostitució i/o pornografia.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 9.- Document base per la sol·licitud d'informació a d'altres serveis

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

SOL·LICITUD D'INFORMACIÓ EN RELACIÓ AL MENOR

Els serveis socials municipals han tingut coneixement de la possible situació de risc en què es pot trobar el/la menor .....

La normativa catalana en matèria de protecció de menors estableix que els equips tècnics poden recollir la informació que sigui necessària per tal d'elaborar els seus informes i fer la proposta tècnica més adient en interès del menor.

L'article 3 de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència estableix *l'obligació de vetllar pel respecte efectiu dels infants i adolescents és una responsabilitat de la família, de tota la ciutadania i, molt particularment, de tots els poders públics.*

L'article 100 de la mateixa Llei 14/2010, sobre el deure de comunicació, intervenció i denúncia, estableix en l'apartat 1 que *els ciutadans que tenen coneixement de la situació de risc o de desemparament en què es troba un infant o adolescent tenen el deure de comunicar-ho als serveis socials bàsics, especialitzats o del departament competent en matèria de protecció dels infants i adolescents, el més aviat possible, perquè en tinguin coneixement.*

En l'apartat 3d'aquest mateix article s'especifica que *tots els professionals, especialment els professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement de la situació de risc o de desemparament en què es troba un infant o adolescent, d'acord amb els protocols específics i en col·laboració i coordinació amb l'òrgan de la Generalitat competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents. Aquesta obligació inclou la de facilitar la informació i la documentació que calgui per a valorar la situació de l'Infant o l'adolescent.*

Aquesta obligació de comunicació queda també recollida a l'art. 6 del Reglament de protecció dels/de les menors desemparats/des, aprovat mitjançant Decret 2/1997, de 7 de gener.

De la seva banda, les normes que regulen el procediment d'assumpció de la tutela per part de la DGAIA, estableixen aquesta funció de recollida d'informació per part dels equips tècnics. L'art. 10 del Reglament diu que "Per apreciar la procedència de la declaració de la situació de desemparament se sol·licitaran els informes socials, mèdics, psicològics, pedagògics o policials, si escau, i també de les possibilitats d'atenció en la pròpia família o extensa o, si escau, aliena".

L'article 24.2 de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, estableix que *els serveis públics estan obligats a facilitar la informació requerida pel departament competent en matèria de protecció dels infants i els adolescents a fi de valorar quina és la seva situació, i a portar a terme les actuacions de col·laboració necessàries per a protegir-los. Les dades que es poden cedir entre administracions sense consentiment de la*

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

persona afectada són les econòmiques, laborals, socials, educatives, de salut, policials i penals dels menors i de llurs progenitors, tutors o guardadors.

Per tant, els equips tècnics disposen de les habilitacions legals corresponents per tal de recollir aquesta informació, als efectes de valorar si pot existir un risc social per al menor o una situació de desemparament, la qual cosa en cap moment entra en contradicció amb la normativa de protecció de dades, establerta mitjançant Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, la qual a l'article 6.2 estableix que *no cal el consentiment quan les dades de caràcter personal es recullin per a l'exercici de les funcions pròpies de les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències (...)*

A més, i dintre de la normativa sanitària, es recullen diverses excepcions al dret a la confidencialitat de les dades, entre aquestes, dins la carta de drets i deures dels ciutadans en relació amb la salut i l'atenció sanitària "quan mantenir la confidencialitat esdevingui un perjudici per al mateix pacient", la qual cosa es especialment important en el cas de maltractaments.

La informació demanada, complint amb el principi de qualitat de dades, ha de ser l'estrictament necessària, adequada i rellevant per complir amb aquestes funcions encomanades per llei.

I, en tot cas, la protecció de dades de caràcter personal queda limitada per l'interès superior del menor, principi proclamat internacionalment en matèria de protecció de la infància, i per tota la normativa en matèria de protecció de menors, la qual justifica la intervenció dels poders públics competents.

És per tot l'exposat, i en compliment de les funcions que legalment té encomanades aquest organisme de protecció de menors, que us demanem, per tal de valorar la situació en risc i prendre les mesures adients, que ens feu arribar la informació de que disposeu sobre el/la menor.

Atentament,

Terrassa, a ..... de .....de .....

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 10.- Intervenció conjunta entre els SBAS i l'EAIA

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

INTERVENCIÓ CONJUNTA

En alguns casos, una vegada s'ha fet l'assessorament l' EAIA i els SEBAS, poden acordar fer una intervenció conjunta dels dos serveis amb la família.

És necessari per tant haver fet en primer lloc un assessorament del cas- veure apartat de l'assessorament en la instrucció -.

Casos susceptibles d'intervenció conjunta :

- 1.- Quan la família assisteix a les entrevistes dels SEBAS.
- 2.- Quan es valori que cal emmarcar la família en les dificultats que estan presentant i com pot afectar als seus fills i que a més es valora que hi ha una capacitat de canvi en la família.
- 3.- Quan la família i/o el menor té capacitats de canvi.
- 4.- Quan és valora positiu explicar les conseqüències legals de les actuacions o no actuacions de la família.
- 5.- Quan s'ha d'informar clarament dels processos legals o funcionament d'un acolliment o centre residencial.
- 6.- Enquadrament legislatiu en matèria de protecció de menors a famílies foranies del territori espanyol, susceptibles de la intervenció de SEBAS.
- 7.- Quan es valori que pot ajudar a la família realitzar un pla de millora conjuntament Serveis Socials i l' EAIA.

Procés :

- 1.- Demanar un assessorament del cas. Si SEBAS valora la possibilitat d'intervenció conjunta ho pot afegir en el document.
- 2.- Assessorament. Si els dos serveis ho valoren es consensua quin seria el pla de millora que es plantejaria a la família i la temporalització. S'acorda buscar dia i hora per l'entrevista conjunta.
- 3.-Els SEBAS informaran a la família de la intervenció conjunta i els convocaran a Serveis Centrals.
- 4.- Els SEBAS realitzaran el full de compromisos del pla de millora acordat en l'assessorament i l'enviaran per e-mail uns dies abans a l' EAIA. Aquest si valora afegir o modificar algun aspecte ho consensuarà amb els serveis socials.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

El pla de millora ha de posar els noms dels adults que es comprometen i dades bàsiques, els compromisos el més clar possible i que es revisaran en el període de 3 o 6 mesos (segons l'acorda't en l'assessorament). A petició dels SEBAS, si el període és de 6 mesos, es pot valorar fer una intervenció conjunta als 3 mesos per tal de fer una primera valoració.

També cal que es reflecteixi que si no hi ha els canvis acordats el cas es derivarà a l'EAIA.

Si la intervenció conjunta és bàsicament per informar (punt 4,5 i 6 anteriors) no es realitzarà pla de millora i sols serà una intervenció puntual, sense cap continuïtat.

5.- Entrevista conjunta EAIA i SEBAS. S'explicarà la funció de l' EAIA, les dificultats que estan afectant els menors i el pla de millora. S'acordarà la revisió dels compromisos en una altra entrevista. Els dos serveis i la família signaran els compromisos.

6.- Fins que no hi hagi la propera entrevista conjunta els SEBAS realitzaran entrevistes amb la família i la coordinació amb els serveis. Realitzaran el seguiment del cas per tal de tenir tota la informació de l'evolució del cas.

7.- Entrevista conjunta final. Es valorarà l'evolució del cas conjuntament amb la família. Es decidirà si cal traspasar el cas a l' EAIA o seguiment únicament per part de SSBB.

Si el cas es deriva finalment a l' EAIA, caldrà fer la derivació del mateix com qualsevol altre cas. L' EAIA el prioritzarà i l'agafarà el més aviat possible per tal de donar continuïtat a la intervenció realitzada.

La intervenció conjunta no deixa de ser una col·laboració puntual, a petició dels Serveis Socials per tal de promoure canvis en la família.

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ANNEX 11 .- Protocol d'actuació entre els departaments de Benestar Social i Família i d'Ensenyament de detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu (juny 2012).

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

PROTOCOL D'ACTUACIÓ ENTRE ELS DEPARTAMENTS DE BENESTAR SOCIAL I FAMÍLIA I D'ENSENYAMENT, DE DETECCIÓ, NOTIFICACIÓ, DERIVACIÓ I COORDINACIÓ DE LES SITUACIONS DE MALTRACTAMENT INFANTIL I ADOLESCENT EN L'ÀMBIT EDUCATIU

Barcelona, 4 de juny de 2012

REUNITS

D'una part, l'Hble. Sr. Josep Lluís Cleries i Gonzàlez, en la seva qualitat de conseller de Benestar Social i Família de la Generalitat, que actua d'acord amb allò que disposa l'article 12 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. I de l'altra, l'Hble. Sra. Irene Rigau i Oliver, en la seva qualitat de consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, que actua d'acord amb allò que disposa l'article 12 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. Ambdues parts es reconeixen la representació en que actuen i la capacitat legal suficient per a la subscripció d'aquest protocol de col·laboració i alhora

MANIFESTEN

Primer.- Que és funció del Departament de Benestar Social i Família, mitjançant la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, la protecció pública dels maltractaments a persones infants i adolescents i la protecció dels infants i adolescents en situació de risc i de desemparament, d'acord amb la legislació vigent en matèria d'infància i adolescència.

També és funció del Departament de Benestar Social i Família promoure l'establiment de protocols entre les diferents administracions, departaments o serveis, que n'assegurin l'actuació coordinada i integral, especialment en els àmbits de la salut, l'educació, els serveis socials i els cossos de seguretat. d'acord amb el que estableix l'article 22.1 a) de la Llei 14/2010, de 27 de maig dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Segon.- És funció del Departament d'Ensenyament vetllar per l'escolarització de la població infantil d'entre 0 i 16 anys de Catalunya, i garantir el dret de totes les persones a una educació de qualitat i d'establir la política educativa en l'àmbit de l'ensenyament no universitari, així com la direcció i avaluació dels centres públics del sistema educatiu de Catalunya, la direcció del professorat i personal al servei dels centres públics i la supervisió i relació amb els centres privats concertats del sistema educatiu de Catalunya.

Tercer.- En data 13 de setembre de 2006 es va signar per part de totes les institucions implicades en la protecció a la infància i l'adolescència, el Protocol marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors,

2

impulsat pel Síndic de Greuges de Catalunya, amb la finalitat d'assegurar una coordinació eficaç en la protecció efectiva dels infants i adolescents i els seus drets i en defensa de la seva integritat i dignitat. Aquest protocol és, a més, el punt de partida per a l'elaboració de protocols específics de relació entre les institucions

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

implicades.

El fet de que la major part de la població infantil i adolescent entre els 0 i 16 anys estigui escolaritzada, fa que el centre educatiu s'erigeixi en una institució clau en la prevenció i detecció de possibles situacions de maltractament infantil. Hem de tenir en compte que els infants i els adolescents passen una part important del dia en aquesta institució que esdevé un espai clau en la seva socialització i és on es realitza una tasca de prevenció molt important i es poden detectar situacions de risc per als infants i adolescents i de maltractaments.

El Departament de Benestar Social i Família mitjançant la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) com a entitat pública competent en matèria de protecció d'infància i adolescència i que té encomanades les tasques de prevenció, detecció i protecció dels infants i adolescents en alt risc social, li correspon liderar la coordinació interinstitucional que s'ha de dur a terme per a l'eficàcia dels processos de detecció i diagnòstic del maltractament i té la responsabilitat de exercir la protecció i tutela dels infants i adolescents deseparats A més a més l'article 90 de la Llei 14/2010 del drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència encomana a les administracions públiques impulsar el desenvolupament d'actuacions adreçades al conjunt de la comunitat educativa que permetin prevenir, detectar i eradicar el maltractament a infants i adolescents, el comportaments violents, l'assetjament escolar i la violència masclista.

Per tal d'assegurar la coordinació eficaç entre ambdues institucions es fa necessari establir uns mecanismes de derivació i coordinació i uns circuits administratius i tècnics àgils i adients entre l'àmbit educatiu i el de protecció d'infants i adolescents, pel que fa referència a la detecció i notificació de situacions de risc o de abusos sexuals i altres maltractaments infantils, així com establir els circuits de derivació que s'han d'activar per a la protecció efectiva dels infants i els adolescents, tan pel que fa a la prevenció del maltractament, com a la detecció i intervenció quan ja es dona una situació en que concorre el maltractament.

Per tot l'exposat,

ACORDEN

Signar i aprovar el protocol d'actuació entre els Departaments de Benestar Social i Família i d'Ensenyament, de detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu, adjunt Josep Lluís Cleries i González Irene Rigau i Oliver

Conseller de Benestar Social i Família Consellera d'Ensenyament

3

PROTOCOL DE DETECCIÓ, NOTIFICACIÓ, DERIVACIÓ i COORDINACIÓ DE LES SITUACIONS DE MALTRACTAMENT INFANTIL i ADOLESCENT EN L'ÀMBIT EDUCATIU

ÍNDEX:

- 1. PRESENTACIÓ**
- 2. OBJECTIUS**
- 3. ÀMBIT D'APLICACIÓ**
- 4. PAPER DE L'ÀMBIT EDUCATIU EN LA DETECCIÓ DEL MALTRACTAMENT INFANTIL**
- 5. DEFINICIÓ I TIPOLOGIA DE MALTRACTAMENTS**

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

6. PROCEDIMENT A SEGUIR DESPRÉS DE DETECTAR UN CAS DE MALTRACTAMENT

7. PROTECCIÓ I SEGUIMENT DE L'INFANT MALTRACTAT

8. COL·LABORACIÓ DELS SERVEIS I CENTRES EDUCATIUS AMB LA DGAIA I ELS EQUIPS ESPECIALITZATS D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA PER A VALORAR LES SITUACIONS DE RISC I DE DESEMPARAMENT

9. RECOLLIDA D'UN INFANT EN SITUACIÓ DE DESEMPARAMENT, I SOTA LES FUNCIONS TUTELARS DE LA DGAIA, AL CENTRE EDUCATIU.

10. SEGUIMENT DEL PROTOCOL

11. VIGÈNCIA D'ALTRES PROTOCOLS

12. NORMATIVA BÀSICA

13. BIBLIOGRAFIA

ANNEXOS:

1. DETECCIÓ DELS MALTRACTAMENTS

2. INDICADORS DE MALTRACTAMENT

3. FACTORS DE RISC DE MALTRACTAMENT

4. DOCUMENT DE RECOLLIDA A LES ESCOLES

5. ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE LA DGAIA (SERVEI TERRITORIAL, EFI I UDEPMI)

6.- ORGANITZACIÓ AMBIT EDUCATIU

7. RUMI: COORDINACIÓ I TREBALL EN XARXA

4

1. PRESENTACIÓ

En data 13 de setembre de 2006 es va signar per part de totes les institucions implicades en la protecció a la infància i l'adolescència, el Protocol marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors, impulsat pel Síndic de Greuges de Catalunya, amb la finalitat d'assegurar una coordinació eficaç en la protecció efectiva dels infants i adolescents i els seus drets i en defensa de la seva integritat i dignitat. Aquest protocol és, a més, el punt de partida per a l'elaboració de protocols específics de relació entre les institucions implicades.

El fet de que la major part de la població infantil i adolescent entre els 0 i 16 anys estigui escolaritzada, fa que el centre educatiu s'erigeixi en una institució clau en la prevenció i detecció de possibles situacions de maltractament infantil. Hem de tenir en compte que els infants i els adolescents passen una part important del dia en aquesta institució que esdevé un espai clau en la seva socialització i és on es realitza una tasca de prevenció molt important i es poden detectar situacions de risc per als infants i adolescents i de maltractaments.

La Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) com a entitat pública competent en matèria de protecció d'infància i adolescència i que té encomanades les tasques de prevenció, detecció i protecció dels infants i adolescents en alt risc social, li correspon liderar la coordinació interinstitucional que s'ha de dur a terme per a l'eficàcia dels processos de detecció i diagnòstic del maltractament i té la responsabilitat de exercir la protecció i tutela dels infants i adolescents deseparats .

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

A més a més l'article 90 de la Llei 14/2010 del drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència encomana a les administracions públiques impulsar el desenvolupament d'actuacions adreçades al conjunt de la comunitat educativa que permetin prevenir, detectar i eradicar el maltractament a infants i adolescents, el comportaments violents, l'assetjament escolar i la violència masclista. Per tal d'assegurar la coordinació eficaç entre ambdues institucions es fa necessari establir uns mecanismes de derivació i coordinació i uns circuits administratius i tècnics àgils i adients entre l'àmbit educatiu i el de protecció d'infants i adolescents, pel que fa referència a la detecció i notificació de situacions de risc o de abusos sexuals i altres maltractaments infantils, així com establir els circuits de derivació que s'han d'activar per a la protecció efectiva dels infants i els adolescents, tan pel que fa a la prevenció del maltractament, com a la detecció i intervenció quan ja es dona una situació en que concorre el maltractament.

2. OBJECTIUS

Els objectius que persegueix aquest protocol són:

- a) Detectar les situacions de maltractament dels infants i adolescents
- 5
- b) Assegurar l'exercici de les funcions d'assistència i de protecció immediata dels infants i adolescents
- c) Garantir la comunicació i notificació dels supòsits de sospita o certesa de maltractaments, ja siguin greus, moderats o lleus
- d) Possibilitar l'activació dels recursos per a la protecció dels infants i els adolescents o, en el seu cas la derivació als diferents serveis per a l'estudi i seguiment de la situació de l'infant o adolescent.
- e) Millorar la derivació i coordinació entre les diferents institucions que estan implicades en el circuit davant un procés de maltractament (centre educatiu, EAP, Serveis socials, serveis de salut, cossos de seguretat, equips tècnics, DGAIA).
- f) Garantir l'efectivitat del dret dels infants i adolescents de rebre l'atenció o la protecció que requereixin en cada cas
- g) Prevenir les situacions de maltractaments dels infants i adolescents.

3. AMBIT D'APLICACIÓ

1. Pel que fa a l'àmbit educatiu, a tots els centres on assisteixen infants i adolescents fins els 18 anys.

- Centres i serveis que tenen cura d'infants de menys de sis anys
- Centres d'educació primària i d'educació secundària i formació professional.

2. Pel que fa a l'àmbit d'infància i l'adolescència en risc o en situació de desemparament s'aplica a la DGAIA a través de la competència i funcions que tenen els Serveis Territorials d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de Barcelona, Barcelona comarques, Girona, Lleida, Tarragona i Terres d'Ebre del Departament de Benestar Social i Família i a la Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil (UDEPMI).

L'àmbit territorial d'aquest protocol és el de Catalunya sense perjudici que dins del seu marc general es puguin fer protocols adaptats a l'organització i circuits de cada territori.

6

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

4.- PAPER DE L'ÀMBIT EDUCATIU EN LA DETECCIÓ DEL MALTRACTAMENT INFANTIL

Els àmbits bàsics d'actuació mitjançant els quals es poden detectar els casos d'infants maltractats són els següents :

- Àmbit d'educació
- Àmbit de salut
- Àmbit Social
- Àmbit policial
- Àmbit del lleure (associacions, casals, etc.)
- Altres

Els centres educatius són un dels espais on els infants i adolescents desenvolupen una part important de la seva activitat i de la seva socialització. En el desenvolupament de l'activitat educativa el professorat observa els infants en la seva interacció continuada amb els iguals i la seva relació amb les famílies. A més, la comunicació diària amb l'infant, afavoreix que pugui explicar el que li passa proporcionant-li seguretat, ajuda i protecció.

El coneixement dels processos familiars i socials en què els infants es troben immersos és clau en les tasques de *prevenció, detecció i suport* als infants amb necessitats no cobertes pel seus progenitors o tutors legals.

Els centres educatius poden detectar situacions de desatenció familiar o factors de risc que són clau per a la prevenció del maltractament infantil.

Davant d'una situació de maltractament els professionals de l'àmbit educatiu han d'oferir el context d'ajuda necessari. El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya estableix a l'article 11 que "l'alumnat té dret que els centres educatius guardin reserva sobre tota la informació de què disposin, relativa a les seves circumstàncies personals i familiars, sens perjudici de satisfer les necessitats d'informació de l'administració educativa i els seus serveis, de conformitat amb l'ordenament jurídic, i de l'obligació de comunicar a l'autoritat competent totes aquelles circumstàncies que puguin implicar maltractaments per a l'alumnat o qualsevol altre incompliment dels deures establerts per les lleis de protecció del/ de la menor".

5.- DEFINICIÓ I TIPOLOGIA DE MALTRACTAMENTS

5.1 Definició i tipologia de maltractaments

Entenem per maltractament la situació en que un infant o adolescent és objecte de violència, física o psíquica, sexual i/o emocional, o privació dels seus drets i del seu benestar, per acció o per omissió, per part dels pares i/o cuidadors, les

7

persones de qui generalment depèn per al seu desenvolupament correcte o per part de qualsevol altra persona.

Podem distingir diversos tipus de maltractaments :

Maltractament físic. És qualsevol acció no accidental per part dels pares o de les persones que en tenen cura dels infants que els provoqui danys físics o malalties.

Negligència o abandonament. Es produeix quan les necessitats bàsiques de l'infant o l'adolescent (físiques, socials i psicològiques) no són ateses, de manera temporal o permanent, per cap dels membres del grup on conviu. (alimentació,

 Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

higiene, atenció mèdica, educació, vestit, vigilància, seguretat)

Maltractament psicològic o emocional. Es aquella situació crònica en la qual les persones adultes responsables de l'infant, amb actuacions o privacions, li provoquen sentiments negatius envers la pròpia autoestima, i li limiten les iniciatives que té (menyspreu continuat, refús verbal, insult, intimidació, discriminació...).

Maltractament sexual. Situació en la que un infant o adolescent és utilitzat per satisfer els desitjos sexuals d'un adult, ja sigui presenciant o participant en activitats sexuals que violen els tabús socials i legals de la societat o per les quals no està preparat. (incest, violació, tocaments, seducció verbal, masturbació en presència d'un menor, pornografia...)

Maltractament prenatal. Es produeix quan una dona en procés de gestació no té cura, de forma conscient o inconscient, de les atencions que demana el seu estat, amb risc de perjudicar el fetus.

Sotmetiment químic-farmacèutic. És aquella situació en que es sotmet l'infant o adolescent a qualsevol tipus de drogues, sense necessitat mèdica, que l'incapacita per al desenvolupament de l'autonomia, la resistència o el control. Pot ser causada per l'anomenada *síndrome de Münchhausen* "per poders", que es dona quan els pares o les persones cuidadores simulen malalties a l'infant, se'l sotmet a contínues exploracions mèdiques o a ingressos hospitalaris, al·legant símptomes ficticis de manera activa pel propi adult.

Maltractament institucional. És causat per qualsevol legislació, procediment, actuació o omissió procedent dels poders públics o derivada de l'actuació individual del professional relacionada directament o indirectament amb el món de l'infant, que pot generar situacions per acció i/o omissió que impedeixin el millor desenvolupament dels infants i els adolescents.

Explotació laboral Situació en la que s'utilitza un infant o adolescent en edat no laboral per a treballs on s'obtingui qualsevol tipus de guany.

Explotació sexual. S'indueix o s'obliga l'infant o adolescent a activitats de prostitució i/o pornografia.

8

5.2 Valoració del maltractament

El Protocol Marc estableix dos grans grups de possibles situacions:

Sospita fonamentada d'un maltractament o abús sexual : el diagnòstic dels indicadors detectats pel centre educatiu no permeten confirmar la certesa d'un maltractament o abús sexual infantil.

Certesa de diagnòstic d'abús sexual o maltractament: Situacions en les que un professional detecta que hi ha indicadors evidents que permeten confirmar l'existència d'un maltractament o abús sexual infantil.

Podem classificar el maltractament **des del punt de vista de la gravetat** en lleu, moderat o greu. La valoració global del maltractament té a veure amb les conseqüències i els danys que s'infligeixen a l'infant o adolescent.

La valoració que es faci del maltractament – lleu, moderat o greu- orientarà la intervenció social per garantir-ne la protecció i l'atenció o cura de les necessitats bàsiques infantils.

Maltractament lleu es produeix quan es dona amb poca freqüència i la intensitat

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

és baixa. Habitualment aquestes situacions es poden resoldre des del mateix centre educatiu i Inspecció, amb l'assessorament i suport que aquest pugui fer a la família i/o amb la intervenció dels serveis del territori adients en cada cas. De vegades, però, cal comptar amb el suport i l'ajuda dels Serveis Socials Bàsics, per al qual cosa es comunica per escrit el cas a aquests serveis de primer nivell.

Maltractament moderat es produeix quan, malgrat que la intensitat i freqüència del maltractament no és greu, es tenen dubtes raonables sobre la possibilitat de que es puguin produir danys més greus en el futur. Cal derivar per escrit el cas a Serveis Socials bàsics que seran els encarregats de valorar si s'escau derivar el cas als Serveis Socials especialitzats. Atès que el ventall de situacions que podem qualificar de moderades és ampli, en cas de dubte sempre es pot comptar amb l'assessorament de la DGAIA a fi de valorar si es tracta d'un cas prou delicat com per derivar-lo a l'EAIA per a fer-ne un estudi regular o si, fins i tot, cal la intervenció urgent de la DGAIA per tal de protegir l'infant immediatament

Maltractament greu es dona quan perilla la integritat física o psíquica o emocional de l'infant o adolescent que provoca o pot provocar danys significatius en el seu desenvolupament. Cal comunicar-ho per escrit a la DGAIA per tal que aquesta, en exercici de les seves competències i d'acord amb la normativa i les directrius vigents, actuï en la forma més adient per a la protecció de l'infant/adolescent, .

També cal fer les coordinacions amb els equips (SBAS/EAIA) si tenen coneixement que estan fent seguiment del cas o el coneixen.

9

5.3 Situacions de risc i de desemparament

Els responsables dels centres escolars i els mestres i professors han de vetllar per la protecció dels infants i els adolescents maltractats o en situació de risc de maltractament.

Entre les situacions de desprotecció social de l'infant o adolescent poden distingir :

- a) Les situacions de risc
- b) Les situacions de desemparament

Les situacions de risc són desatencions que perjudiquen el desenvolupament personal o social de l'infant, i que un cop detectades requereixen mesures de prevenció i reparació orientades a eliminar o disminuir, dins del nucli familiar, els factors de risc i dificultat social .

La situació de risc es caracteritza perquè la protecció efectiva de l'infant o adolescent no requereix la separació de la seva família.

Les situacions de desemparament són desatencions bàsiques que perjudiquen el desenvolupament integral de l'infant o adolescent i que un cop detectades requereixen mesures de protecció que impliquin la seva separació del nucli familiar.

La situació de desemparament es caracteritza perquè la protecció efectiva de l'infant o adolescent fa necessària la separació del seu nucli familiar

5.4.- Indicadors de maltractament

Es refereixen a les observacions fetes en relació amb l'aspecte físic de l'infant/adolescent, l'aspecte emocional, el seu comportament, el nivell de desenvolupament i/o d'aprenentatge, la relació dels seus pares o guardadors amb

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

ell/a, i el context social familiar i personal en el que es mou l'infant/adolescent, que fan pensar que podria trobar-se en una situació de maltractament o en risc de patir-lo.

La relació la trobareu a l'annex "2". Per bé que la detecció de situacions de risc de maltractament es fa en base a indicadors, aquesta és una nomenclatura bàsica utilitzada entre els professionals de l'àmbit de la protecció. En aquest annex trobareu que els indicadors s'han desglossat en observacions per tal d'utilitzar un llenguatge adreçat als professionals de tots els àmbits (no només als de protecció) i a la ciutadania en general.

5.5 Factors de risc de maltractament

Són les condicions físiques, psicològiques, socials o ambientals que poden afavorir l'aparició d'una situació adversa pel desenvolupament de l'infant o adolescent.

La relació la trobareu a l'annex "3"

10

6.- PROCEDIMENT A SEGUIR DESPRÉS DE DETECTAR UN CAS DE MALTRACTAMENT

Si el maltractament observat pel centre educatiu, d'acord amb els indicadors continguts en aquest Protocol, i el risc detectat i l'acció recomanada pel Mòdul de Gestió del Risc del Registre Unificat de Maltractaments Infants, és LLEU O MODERAT i PER TANT no requereix d'una acció protectora immediata, el centre educatiu/EAP/inspecció sol·licitarà la coordinació* amb els Serveis Socials Bàsics de la zona on viu la família de l'infant per tal de poder iniciar un treball conjunt enfocat a resoldre la situació detectada. Els Serveis Socials Bàsics seran els encarregats de fer l'estudi de la situació i valorar, si s'escau, la derivació del cas als Serveis Socials Especialitzats (EAIA) en cas que es consideri que l'infant es troba en una situació de risc de desemparament.

Si el maltractament observat pel centre educatiu, d'acord amb els indicadors continguts en aquest Protocol, i el risc detectat i l'acció recomanada pel Mòdul de Gestió del Risc del Registre Unificat de Maltractaments Infants, posa a l'infant/adolescent en una situació que aconsella dur a terme accions protectores de forma immediata o bé fer un estudi urgent de la situació, el centre educatiu ho comunicarà per escrit a la DGAIA (a través del Servei Territorial en horari laboral o de la UDEPMI les 24 hores del dia, accessible mitjançant el telèfon Infància Respon 900 300 777 *) que posarà en marxa els dispositius necessaris per a l'efectiva protecció de l'infant/adolescent i la derivació a l'equip pertinent. Simultàniament, el centre educatiu ho comunicarà també a la Fiscalia de Menors o al Jutjat de Guàrdia.

Si és evident que s'ha produït un maltractament físic o abús sexual, la direcció del centre es posarà immediatament en contacte amb el servei sanitari o l'Hospital de referència de la zona per tal de prendre les mesures que correspongui i traslladar l'infant o adolescent al centre hospitalari.

Es tracti o no d'una urgència hospitalària, la direcció del centre educatiu ho comunicarà a la DGAIA (a través del Servei Territorial en horari laboral o de la UDEPMI les 24 hores del dia, accessible mitjançant el telèfon Infància Respon 900 300 777*) per tal de que coordinin les actuacions pertinents, i si s'escau,

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

activin a l'equip especialitzat (EAIA o EVAMI) i s'adoptin les actuacions protectores adients. Simultàniament ho comunicaran a la Fiscalia de Menors o al Jutjat de guàrdia.

*

La DGAIA està desenvolupant una WEB, que s'anomenarà **Infància Respon**, a través de la qual, quan es posi en funcionament, caldrà que els professionals de les escoles facin les comunicacions de situacions de maltractament, tant les lleus com les moderades o les greus. És a dir, la comunicació de situacions greus a la DGAIA així com les sol·licituds de coordinació a SSB s'hauran de fer mitjançant el sistema **Infància Respon**. Aquest aplicatiu tindrà com a Base de Dades el **Registre Unificat de Maltractament Infantil (RUMI)** que s'integra en el SINI@ en el qual quedaran registrades aquestes situacions detectades, a efectes de prevenció, protecció i prospecció de dades. Mentre la Web Infància Respon no estigui en funcionament, les comunicacions per escrit de situacions urgents es faran a DGAIA mitjançant el Servei Territorial o de la UDEPMI que té actiu el telèfon 900.300.777 les 24 hores del dia. Les situacions no urgents s'hauran de coordinar amb els SSB utilitzant els canals habituals.

11

En qualsevol cas, la direcció del centre educatiu informarà la família de l'infant o adolescent de les actuacions que s'estiguin realitzant, d'acord amb l'apartat 4.1 del Protocol Marc de 2006.

7.- PROTECCIÓ I SEGUIMENT DE L'INFANT MALTRACTAT

Un cop la direcció del centre, a través del Servei Territorial en horari laboral o de la UDEPMI les 24 hores del dia, accessible mitjançant el telèfon Infància Respon 900 300 777*, ha posat en coneixement de la DGAIA l'existència d'una situació de maltractaments aquesta iniciarà el procediment de protecció i activarà, si s'escau, l'equip especialitzat que correspongui.

Es mantindrà la confidencialitat de les dades dels professionals que han intervingut en el procediment, d'acord amb la legislació administrativa, de serveis socials, d'infància i adolescència i de protecció de dades personals, llevat que existeixi un manament judicial exprés que requereixi la seva identificació.

En el supòsit que sigui convenient adoptar una mesura cautelar de protecció per a l'infant o adolescent, la DGAIA dictarà urgentment una declaració de desemparament preventiu i acordarà la mesura de protecció més adequada. La DGAIA notificarà aquesta resolució als pares, tutors i/o guardadors.

La DGAIA farà el retorn informatiu al centre educatiu, comunicant les gestions que s'han dut a terme per escrit.

Mentre l'infant continuï assistint al mateix centre educatiu, caldrà que el centre es coordini amb els professionals dels serveis que intervenen en el nucli familiar per tenir coneixement de la situació familiar de l'infant, per entendre i interpretar les seves conductes així com per oferir espais d'escolta i contenció emocional.

*Quan diem DGAIA ens referim al Servei territorials en horari laboral i a la UDEPMI, les 24 hores del dia (mitjançant el telèfon

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

900.300.777)

12

Gràfic 1. Circuit de notificació, derivació i comunicació en els casos de sospita o certesa de maltractament.

*Quan diem DGAIA ens referim al Serveis territorials en horari laboral i a la UDEPMI, les 24 hores del

dia (mitjançant el telèfon 900.300.777)

13

**8.- COL-LABORACIÓ DELS SERVEIS I CENTRES EDUCATIUS AMB LA
DGAIA I ELS EQUIPS ESPECIALITZATS D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I
L'ADOLESCÈNCIA PER A VALORAR LES SITUACIONS DE RISC I DE
DESEMPARAMENT**

En l'exercici de les seves competències com a organisme de protecció de la infància i l'adolescència, la DGAIA pot demanar la col·laboració dels serveis i els centres educatius, que han de cooperar i facilitar-ne la intervenció.

Així mateix, els serveis i centres educatius han de facilitar, a sol·licitud (per escrit/Email) de la DGAIA o dels serveis tècnics especialitzats d'atenció a la infància i a l'adolescència, la informació sobre les circumstàncies personals i familiars de l'infant i dels seus pares, tutors o guardadors, mitjançant els corresponents informes, amb l'objectiu d'obtenir els elements necessaris per valorar quina és la seva situació, si es donen circumstàncies que poden implicar maltractaments o qualsevol altre incompliment dels deures establerts per les lleis de protecció de l'infant o adolescent i valorar si es troba en una situació de risc o de desemparament i prendre les mesures protectores adients.

Excepcionalment, en casos molt justificats i prèvia petició per escrit a la direcció del centre educatiu, l'EAIA ha de poder tenir accés a un infant o adolescent en el recinte escolar quan s'està estudiant la situació de desemparament i els pares, tutors o guardadors no col·laboren i no faciliten l'accés dels professionals a l'infant.

**9.- RECOLLIDA D'UN INFANT EN SITUACIÓ DE DESEMPARAMENT i SOTA
LES FUNCIONS TUTELARS DE LA DGAIA AL CENTRE EDUCATIU**

La recollida d'un infant en situació de desemparament i sota les funcions tutelars de la DGAIA es realitzarà prioritàriament fora de l'entorn del centre educatiu. Només després d'haver esgotat totes les intervencions professionals i recursos necessaris per poder notificar l'assumpció de funcions tutelars i executar la mesura de protecció adoptada en relació a l'infant i, en casos estrictament necessaris, es durà a terme la recollida d'un infant al centre educatiu on està matriculat. En aquest supòsit es procedirà de la següent manera:

1. Els Serveis Territorials de la DGAIA, directament o per mitjà de l'equip tècnic competent del seguiment de la família* i de l'infant (EAIA, ETCA, EVAMI, ECEVU), comunicarà a la direcció del centre educatiu la necessitat de realitzar la recollida de l'infant al centre.
2. La DGAIA explicarà en què consistirà aquesta recollida i juntament amb l'equip tècnic competent i la direcció del centre acordaran, en el seu cas, una data i hora per tal de procedir a la recollida de l'infant.

* L'equip tècnic competent és aquell que ha elaborat el estudi diagnòstic de la situació del menor i la seva família i ha fet la

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

proposta d'intervenció de la DGAIA. A l'actualitat els equips tècnics competents són : EAIA, ETCA, EVAMI i ECEVU.

14

3. Un cop establerta l'operativa més adient per dur a terme la recollida, els efectius dels Mossos d'Esquadra, que prèviament s'hagi determinat, en els supòsits previstos en el Protocol signat entre la Secretaria de Seguretat i la Secretaria d'Infància i Adolescència, de juny de 2010, acompanyaran als professionals de la DGAIA per tal que aquests puguin fer-la efectiva al lloc on s'hagi establert prèviament. Els professionals de la DGAIA seran els responsables del desenvolupament de la recollida: notificació, recollida, informació a infants o adolescents i familiars i trasllat dels infants o adolescents; utilitzaran els seus propis recursos per tal de traslladar l'infant recollit als centres o dependències de la DGAIA que es designin. Els Mossos d'Esquadra donaran una protecció integral en tot el procés de la recollida, per tal de garantir la integritat física dels professionals que han de dur-la a terme i de l'infant que s'ha de recollir. En tot moment l'infant o adolescent estarà acompanyat pel director/a o per la persona que aquest/a designi.

4. Els professionals de la DGAIA entregaran al director del centre educatiu un document de comunicació al centre per tal que lliurin l'infant als professionals de la DGAIA (document annex 4)

5. Els professionals de la DGAIA fan la notificació a la família i si això no és possible, els professionals de l'equip tècnic competent (EAIA, ETCA, EVAMI, ECEVU) realitzaran les gestions pertinents per tal de poder localitzar els pares, tutors o guardadors de l'infant al domicili familiar o bé al lloc de treball o qualsevol altre adreça possible per tal de donar-los la corresponent notificació de la resolució d'assumpció de funcions tutelars sobre l'infant per part de la DGAIA. També facilitaran una citació als pares, tutors o guardadors per tal que compareguin a les dependències dels Serveis Territorials d'Atenció a la Infància i l'Adolescència on se'ls informará de les actuacions realitzades amb el seu fill. L'equip tècnic competent responsable del seguiment de la família de l'infant estarà present a les dependències dels Serveis Territorials d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

6. En el cas de que malgrat totes les actuacions anteriors no hagi estat possible localitzar els pares, tutors o guardadors abans que finalitzi l'horari escolar, hi haurà en el recinte escolar un professional adscrit als Serveis Territorials d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i/o EAIA, a l'hora de sortida del centre educatiu esperant els pares, tutors o guardadors, per tal que els comuniquin que els infants o adolescents han estat recollits del centre i on poden adreçar-se als efectes de que els hi donin les explicacions.

7. Si es fa necessari, es demanarà el suport dels Mossos d'Esquadra, en els supòsits previstos en el Protocol signat entre la Secretaria de Seguretat i la Secretaria d'Infància i Adolescència, de juny de 2010.

8. Quan no s'hagi produït la trobada entre el professional de l'EAIA i els pares el dia de la recollida i en cas que els pares, tutors o guardadors, el dia següent o posteriors demanessin informació al centre educatiu, la direcció del centre els redreçarà a DGAIA

 Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

15

10.- SEGUIMENT DEL PROTOCOL

Per tal de realitzar un seguiment de l'aplicació d'aquest *protocol de detecció, notificació i derivació en l'àmbit educatiu de les situacions de maltractament infantil*, s'ha de constituir una Comissió Tècnica de Seguiment per membres del Departament d'Ensenyament i del Departament de Benestar Social i Família que es reuneixi periòdicament per tal d'avaluar el desenvolupament i seguiment d'aquest protocol.

11.- VIGÈNCIA D'ALTRES PROTOCOLS D'ÀMBIT TERRITORIAL INFERIOR

Aquest Protocol deixa sense efecte els d'àmbit territorial inferior que estiguin en vigor en la data de signatura d'aquest, en allò que els contradigui, llevat de que es tracti de circuits específics del territori.

12. NORMATIVA BÀSICA

- Convenció dels Drets de l'Infant, de 20 de novembre de 1989. ratificada per l'estat espanyol en data 30/11/1990
- Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006. (article 17)
- Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.
- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.
- Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació
- Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència
- Llei 25/2010, de 29 de juliol, del llibre segon del Codi Civil de Catalunya, relatiu a la persona i a la família.
- Reglament de protecció dels menors desemparats i de l'adopció, aprovat per Decret 2/1997 de 7 de gener, modificat parcialment pel Decret 127/1997, de 27 de maig.
- Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya. (article 11)
- Decret 142/2010, d'11 d'octubre pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials

13.- BIBLIOGRAFIA

Els Maltractaments Infants a Catalunya: detecció, intervenció i derivació dels maltractaments infantils pels professionals de l'ensenyament. Departament de Benestar Social, Direcció General d'Atenció a la Infància. Barcelona, 1991.

Protocol Marc d'Actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors. Síndic de Greuges de Catalunya. Setembre 2006.

Guía de Actuación en situaciones de Desprotección infantil: Recepción, investigación, evaluación inicial y elaboración del plan de intervención.

Diputación Foral de Guipuzkoa. San Sebastián, 2006.

El Context escolar i els infants en risc de maltractament. Ajuntament de Barcelona, Direcció de Benestar Social. Barcelona, 2007

El Maltrato Infantil. Propuesta de Actuación para su detección desde el ámbito educativo. Gobierno de Aragón, Instituto Aragonés de Servicios Sociales. Zaragoza, 2007.

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

Atención al Maltrato Infantil desde el Ámbito Educativo. Región de Murcia, Consejería de Trabajo y Política Social. Murcia del Carmen, 2007.

17

ANNEXOS

1. DETECCIÓ DELS MALTRACTAMENTS

En la fase de detecció, es tracta de reconèixer o identificar una sèrie de senyals o indicadors físics, comportamentals i/o acadèmics de l'infant i indicadors sobre el comportament i actituds de la família de les possibles situacions de sospita o certesa de maltractament.

Els professionals de l'àmbit educatiu tenen el coneixement de les diferents etapes evolutives dels infants, les seves característiques comportamentals i el nivell d'atenció /cura que mostren els pares/tutors/guardadors respecte els seus fills, tant amb relació a les qüestions formatives com a les afectives i de cura personal.

En el moment que el mestre o professor observa o detecta que l'infant o adolescent presenta dificultats que poden estar incidint desfavorablement en el seu desenvolupament, vehicula l'intercanvi d'informació amb els pares, tutors legals o guardadors per poder analitzar el que està passant des d'una perspectiva més global.

Que els infants presentin indicadors de risc no significa que es trobin en situació de maltractament; hi ha situacions familiars que també poden provocar simptomatologia en l'infant o adolescent. Mitjançant l'entrevista amb els pares, tutors legals o guardadors, el mestre o professor pot accedir a aquesta informació sobre la situació familiar, orientar els pares en cas que necessitin ajut i tenir elements per donar suport a l'infant o adolescent. El contacte amb els pares també té l'objectiu de valorar el posicionament i la disposició d'aquests per col·laborar amb el centre educatiu, la percepció o el grau de consciència i la seva implicació per tal de buscar solucions al respecte, la motivació i capacitat per modificar la situació. La recollida sistemàtica d'indicadors de risc pot ajudar en la detecció de les situacions de *risc de maltractament*.

La missió principal del mestre o professor no és provar l'existència i evidència del maltractament en un o adolescent. El professor no és un investigador; altres professionals més especialitzats en aquests temes seran els encarregats de comprovar efectivament i confirmar l'existència de maltractament, les seves característiques concretes, i el tipus d'actuació o derivació que cal fer.

2. INDICADORS DE MALTRACTAMENT

S'han agrupat els indicadors de maltractament en blocs o àrees d'observació. Cada indicador s'ha desglossat en una sèrie d'observacions per tal de facilitar la tasca de detecció dels professionals atès que els apropa a la quotidianitat i la realitat del treball des de cada àmbit d'actuació (salut, educació, policial i de serveis socials).

18

Aquests indicadors s'aplicaran en el marc d'actuació que correspongui d'acord amb el Mòdul de Gestió del Risc del Registre Unificat de Maltractaments Infants.

Cal tenir en compte que el bloc E (Context Social, familiar i personal de l' o adolescent) del MSGR, està referit a factors de risc, més que a indicadors

A. ASPECTE FÍSIC I SITUACIÓ PERSONAL DE L'INFANT

A1. La higiene de l'infant és deficient

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

- 1 Porta la roba bruta
  - 2 Presenta olors desagradables
  - 3 Porta roba i/o calçat inadequats
  - 4 Presenta una higiene corporal deficient
  - 5 Mostra lesions cutànies amb enrogiment de la pell a la zona dels bolquers
- A2. L'alimentació de l'infant és descuidada o insuficient**
- 1 Assisteix a l'escola sense esmorzar i no en porta
  - 2 Demana o roba menjar, diu que passa gana, que a casa no li donen menjar
  - 3 Hi ha indicis d'una alimentació molt deficient i inadequada
- A3. L'infant mostra cansament habitual**
- 1 Es mostra cansat sense justificació
  - 2 S'adorm a classe
- A4. Manifestacions de dolences físiques per part de l'infant**
- 1 Es queixa sovint de dolor (mal de panxa, mal de cap...)
  - 2 Està constantment malalt/a
  - 3 Presenta ferides, cops, etc., que semblen produïdes accidentalment
- A5. L'infant és receptor de violència física de forma intencionada**
- 1 Presenta ferides o rascades
  - 2 Presenta senyals de mossegades
  - 3 Presenta cops en el cos
  - 5 Presenta cremades
  - 6 Presenta manca de flocs de cabell
  - 8 Presenta vessaments oculars
  - 10 Presenta talls o punxades
  - 11 Presenta fractures òssies
  - 14 Presenta dolor en determinades parts del cos
  - 15 Manifesta o assenjala amb gestos que els seus progenitors són els causants de les lesions
  - 16 Manifesta que està sent receptor de violència física per part d'algú del seu entorn
  - 17 Dóna explicacions estranyes o poc convincents respecte a les lesions que presenta
- A6. L'infant pot estar patint actualment abusos sexuals**
- 1 Presenta dolor / picor en la zona anal / genital
  - 2 Té molèsties quan camina o s'asseu
  - 4 És una nena o adolescent embarassada (especialment si es nega a identificar al pare)
  - 19
  - 9 Presenta dolors freqüents sense causa aparent
  - 12 Hi ha indicis que l'estan forçant en activitats sexuals (abús sexual)
  - 13 Explica que està patint abusos sexuals per part d'algú del seu entorn
  - 14 Manifesta o assenjala amb gestos que els seus progenitors són els causants de l'abús sexual
  - 15 Dóna explicacions estranyes o poc convincents respecte a les lesions que presenta
- A7. L'infant va patir, en el passat, maltractament**
- 1 Va patir, en el passat, algun tipus d'abús sexual

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

2 Va patir, en el passat, agressions físiques

3 Va patir, en el passat, maltractament prenatal

A8. L'infant té símptomes compatibles amb haver patit o estar en risc de patir mutilació genital

2 Hi ha indicis d'haver patit una MGF: ve trista del viatge al seu país...

3 Hi ha indicis que fan pensar que pot estar en risc de patir una MGF

A9. Manifestacions d'altres persones, professionals o membres de la família

1 Han observat situacions que fan pensar en un abús sexual o sospiten

2 Diuen que els progenitors o guardadors el peguen

3 Senten que rep agressions verbals i/o físiques (cops, plors, crits, etc.)

A10. Situacions que fan que l'infant es trobi greument desprotegit

1 Està en una situació sobrevinguda en què ningú se'n fa càrrec

2 Pateix una desatenció alimentària que per edat o condicions especials suposa un risc de mort

4 No rep el tractament per una malaltia greu, posant en risc la seva vida

8 Pateix una situació de perill greu que li fa sol·licitar protecció immediata

9 Pateix amenaces de mort o abandonament dels progenitors o guardadors

B. ÀREA EMOCIONAL I COMPORTAMENTAL DE L'INFANT

B1. Conductes dissocials i/o agressives de l'infant (dintre o fora de l'escola)

1 Comet petits furtus

3 Presenta una conducta agressiva física contra terceres persones

4 Presenta una conducta agressiva verbal contra terceres persones

5 Presenta una conducta destructiva amb objectes

6 Es relaciona amb un grup d'amics conflictiu

7 Manté sovint conductes de provocació (desafiant...)

8 Fa actes de vandalisme, racisme o xenofòbia

9 Transgredeix les normes sistemàticament i menteix

B2. Conductes de risc vers el mateix infant (dintre o fora de l'escola)

3 S'exposa a situacions de risc (conducció temerària, *metring*, mal ús de les tecnologies)

4 Diu coses que indiquen que pensa sovint en el suïcidi o ha fet un intent de suïcidi

5 S'autolesiona

20

6 Es provoca el vòmit, pren laxants, es nega a menjar...

7 Presenta manca d'autocontrol

B3. L'infant consumeix substàncies tòxiques

1 Consumeix alcohol

2 Consumeix altres drogues

4 Consumeix tabac

5 S'observen estats que fan pensar que ha consumit (ulls vermells, olor d'alcohol, eufòria/tristesia...)

6 Presenta símptomes compatibles amb una síndrome d'abstinència

B4. Manifestacions de por i/o angoixes

1 Manifesta accions defensives davant qualsevol aproximació física

2 No vol fer activitats que requereixen mostrar parts del cos (per amagar cops...)

3 Sembla tenir por dels seus progenitors o manifestar-los rebuig

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

- 4 No vol anar-se'n a casa
- 5 Mostra un alt nivell d'ansietat davant activitats normals com el canvi de bolquers
- 6 Presenta dificultats greus per calmar-se en braços de qui en té cura
- 7 Es preocupa molt d'estar a l'alçada de les expectatives dels progenitors o per ser acceptat
- 8 Mostra sentiments de culpabilitat de la situació viscuda
- 9 Manifesta que no el deixen entrar a casa o que l'han fet fora
- 10 Mostra senyals d'ansietat
- 11 Manifesta que vol ingressar a un centre

B5. Alteracions en la relació amb els altres (dintre o fora de l'escola)

- 1 Manifesta una familiaritat excessiva amb estranys (marxa fàcilment amb persones desconegudes)
- 2 Crida contínuament l'atenció
- 3 Fa demandes continuades d'afectivitat
- 4 No interacciona, no fixa la mirada, sovint sembla absent
- 5 Sembla tenir dificultat per formar vincles afectius estables
- 6 Presenta problemes de relació amb el grup d'iguals

B6. Altres manifestacions d'alteració de l'estat d'ànim

- 1 Mostra un aspecte trist i/o plora sovint sense causa aparent
- 2 Es mostra passiu i retret i/o s'aïlla
- 3 Fa comentaris que semblen indicar que té una autoestima baixa
- 4 Manifesta sovint conductes que corresponen a una edat inferior (conductes regressives)
- 5 Manca de plor i absència de queixa davant del dolor
- 6 Es mostra inquiet/a, negutós/a
- 7 Presenta trastorns d'alimentació (vòmits, diarrees, anorèxia del lactant)
- 8 Presenta desordres greus associats amb el dormir

B7. L'infant presenta comportaments d'autoestimulació compulsiva

- 1 Fa balancejos compulsius
  - 2 Presenta masturbació compulsiva
  - 3 Es dóna cops de cap de forma voluntària i repetida
- 21

B8. L'infant presenta comportaments sexualitzats inadequats per l'edat

- 1 Manifesta conductes i preocupacions sexuals o utilitza termes inadequats per la seva edat
- 2 Assetja o agredeix sexualment altres infants o adolescents
- 3 Manifesta, de forma recurrent, tenir por a un embaràs o a la sida
- 4 Mostra promiscuïtat sexual

B9. L'infant està adoptant rols que no li corresponen per edat

- 1 Assumeix responsabilitats impròpies de l'edat amb membres de la família o tasques de casa
- 2 Adopta un rol cuidador respecte als progenitors o guardadors (inversió de rols)

C. DESENVOLUPAMENT I APRENTATGE DE L'INFANT

C1. L'infant presenta dificultats destacables en els aprenentatges escolars

- 1 Manifesta problemes d'atenció i concentració
- 2 Presenta poca constància en les activitats escolars i deixa de fer els deures amb

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

freqüència

3 Està matriculat a un nivell inferior al que li correspon per edat o en un recurs especial

4 Presenta dificultats d'aprenentatge

5 Presenta canvis sobtats en el seu rendiment escolar

6 Presenta repetits canvis de centre educatiu al llarg de l'escolaritat

C2. L'infant presenta un retard en el desenvolupament

1 Presenta retard en l'adquisició de capacitats verbals, cognitives o socials pròpies de l'edat

2 No respon als estímuls com seria d'esperar per l'edat

3 No se li observen habilitats i/o el to motriu pròpies de l'edat

4 Presenta pes i talla molt inferiors per l'edat

5 No mostra joc imitatiu/manipula els objectes de manera estereotipada sense desig d'explorar

C3. L'infant sovint té dificultats en el control d'esfínters

1 Presenta problemes d'enuresi, amb relativa freqüència

2 Presenta problemes d'encopresi, amb relativa freqüència

C4. Presenta problemes amb l'assistència escolar

1 Marxa de classe o d'escola davant qualsevol contrarietat

2 Fa faltes d'assistència injustificades i/o absentisme escolar o laboral

3 Ha abandonat l'escolaritat en etapa obligatòria

22

D. RELACIÓ DELS PROGENITORS O GUARDADORS AMB L'INFANT

D1. Els progenitors o guardadors manifesten rebuig vers l'infant

1 Manifesten una imatge negativa de l'infant i no li reconeixen valor positiu

2 Li repeteixen que no l'estimen

3 Es riuen de les seves dificultats

4 El critiquen, avergonyeixen, desqualifiquen, insulten, ridiculitzen o amenacen

5 Minimitzen els episodis de pena, malaltia o dany físic de l'infant

6 Manifesten enuig quan l'infant es fa mal

7 No s'observa mai cap expressió física d'afecte del progenitor/a vers l'infant

9 Són coneixedors de la situació de maltractament que pateix i no el protegeixen

10 Són coneixedors de la situació d'abús sexual que pateix i no el protegeixen

11 No permeten a l'infant contacte tàctil amb ells (carícies, moixaines, tendresa...)

12 El fan fora de casa o diuen que no volen saber res d'ell

13 Tracten de manera molt desigual els germans

D2. El seguiment i control de la salut de l'infant no sembla l'adequat

1 Porten l'infant malalt a l'escola

2 No atenen les malalties o danys físics de l'infant

4 No tenen cura de les deficiències visuals, auditives, etc. de l'infant

6 No assisteixen als serveis especialitzats indicats o derivats (atenció precoç, salut mental)

7 No accepten la malaltia de l'infant i per tant no li proporcionen l'assistència que necessita

D3. Hi ha sospites de manipulació de la salut de l'infant per part dels progenitors

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

- 1 Porten sovint medicaments a l'escola sense justificant mèdic
- 2 Li atribueixen sovint malalties dubtoses o símptomes no observats a l'escola
- 4 Fa faltes d'assistència reiterades per malalties sense justificació mèdica
- 6 Fa múltiples ingressos hospitalaris

D4. Els progenitors o guardadors aïllen l'infant de l'entorn social

- 1 Es mostren extremament protectors o controladors de l'infant
- 2 No deixen a l'infant estar amb amics
- 3 Eviten que l'infant es relacioni amb altres adults que no siguin ells
- 4 Li repeteixen que no hi ha ningú més en el món en qui es pugui confiar, fora d'ells
- 5 Es mostren molt possessius respecte a l'infant

D5. Els progenitors o guardadors es despreocupen de les activitats escolars i d'oci de l'infant

- 1 S'obliden de recollir l'infant a l'escola o el vénen a recollir o el porten molt tard
- 2 Es despreocupen per l'oci de l'infant
- 3 No es preocupen pels continguts de les activitats que fa l'infant (violència, pornografia...)
- 5 Hi ha un abandonament escolar consentit i/o afavorit
- 6 No assisteixen a les reunions ni entrevistes amb l'escola quan se'ls cita
- 7 Són causants o consentidors de les faltes d'assistència i/o absentisme escolar de l'infant

23

- 8 Desconeixen el curs on va, el professor, els seus amics, quines activitats ha de fer...

- 9 No es preocupen de que l'infant porti el material escolar (xandall...)

D6. Els progenitors o guardadors no atenen les necessitats bàsiques de l'infant

- 1 Desatenen les necessitats bàsiques de l'infant (alimentació, higiene...)
- 2 No respecten els hàbits o rutines que l'infant necessita (hores de son/descans, àpats...)
- 5 Mostren un desconeixement de les necessitats emocionals i d'estimulació de l'infant
- 6 No li faciliten l'ajuda/orientació que necessita o no col·laboren amb els serveis que l'atenen
- 7 S'encarreguen de l'infant altres familiars, amics o veïns no adequats
- 8 S'encarreguen de l'infant altres familiars, amics o veïns per despreocupació dels progenitors
- 9 Es dona una absència de supervisió de l'infant (risc d'accidents domèstics)
- 10 Prioritzen assumptes propis en detriment de l'atenció a l'infant, podent evitar-ho

D7. Els progenitors o guardadors terroritzen o intimiden l'infant

- 1 Terroritzen l'infant (amenacen amb mutilar-lo, matar-lo, vendre'l, trenquen les seves coses)
- 2 Utilitzen sistemàticament la por com a forma de disciplina
- 3 Mostren violència manifesta contra les persones davant de l'infant
- 5 Amenacen a l'infant en fer-li mal, diuen que no responen dels seus actes
- 6 Utilitzen un tracte colèric i explosiu amb l'infant
- 7 Mostren violència manifesta contra animals o coses davant de l'infant

D8. Els progenitors o guardadors poden estar explotant o corrompent l'infant

- 1 Hi ha indicis que podrien estar forçant o consentint una situació d'explotació laboral
- 3 Hi ha indicis que fan pensar que podrien estar forçant l'infant en activitats sexuals
- 5 Utilitzen l'infant per la mendicitat
- 7 Fan actes sexuals davant l'infant o el sotmeten a veure material pornogràfic
- 8 Subministren substàncies tòxiques a l'infant (alcohol, cànnabis, tabac, etc)

D9. Els progenitors o guardadors mostren incapacitat de control de l'infant

- 1 Es queixen sovint que "no poden" amb l'infant, que els és massa difícil
- 2 Manifesten que volen ingressar-lo en un centre a causa de la seva conducta
- 3 Manifesten que tenen por de l'infant i/o que n'han rebut amenaces o els ha agredit
- 4 Manifesten que té atacs de violència incontrolable

D10. Els progenitors o guardadors mostren pautes educatives no adequades amb l'infant

- 1 Utilitzen el càstig físic com a mètode habitual de disciplina
- 2 Utilitzen habitualment mètodes o pautes educatives extremament rígids i poc flexibles
- 3 No tenen en compte la seva opinió en cap de les decisions que l'afecten directament
- 24
- 4 El pressionen de manera desmesurada perquè tregui bones notes o destaquï en alguna activitat
- 5 Inculquen en l'infant odi o prejudicis religiosos, ètnics, culturals o d'altre tipus
- 6 El culpabilitzen dels problemes familiars (no fa prou per ells, es presenten com a màrtirs)
- 7 Utilitzen l'infant en el conflicte conjugal/ de parella. Es constata una manipulació de l'infant.
- 9 Toleren absolutament tots els comportaments de l'infant sense posar-li cap límit
- 10 Utilitzen pautes educatives incoherents i/o disparitat de criteris educatius dels progenitors de forma manifesta

D12. Situacions que fan que l'infant es trobi greument desprotegit

- 3 No han anat a recollir l'infant a l'escola, i la policia no es localitza ningú que se'n pugui fer càrrec
- 4 No han anat a recollir l'infant a l'escola i no es localitza ningú que se'n pugui fer càrrec
- 8 No segueixen els tractaments per malalties greus en greu risc per la seva vida
- 11 Amenacen amb matar l'infant

D13. Els progenitors o guardadors poden estar maltractant físicament l'infant o abusant-ne sexualment

- 1 Poden ser els causants de les lesions físiques de l'infant
- 2 Poden estar abusant sexualment de l'infant
- 3 Poden haver afavorit una mutilació genital femenina o estar en risc de fer-ho

D14. L'infant està vivint en un entorn familiar violent

- 1 Es donen relacions violentes entre la parella
- 3 Hi ha agressions mútues entre progenitors i fills

E. CONTEXT SOCIAL, FAMILIAR I PERSONAL DE L'INFANT

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

E1. Els progenitors o guardadors poden tenir una addicció a l'alcohol o altres drogues en el contacte amb el centre educatiu (visites, recollides escolars...

- 1 Presenten símptomes compatibles amb un abús d'alcohol
- 2 Presenten símptomes compatibles amb un abús d'altres drogues

E2. Els progenitors o guardadors poden estar patint algun trastorn mental

- 1 Presenten símptomes compatibles amb algun trastorn mental

E3. Els progenitors o guardadors presenten una discapacitat intel·lectual

- 1 Presenten dificultats que fan pensar que pot tenir alguna discapacitat intel·lectual

E4. Els progenitors o guardadors presenten una malaltia física

- 1 Pateixen alguna malaltia física greu

E8. Situació personal o familiar d'especial consideració

- 1 Algun dels progenitors està a la presó
- 2 Ambdós progenitors estan a la presó

25

E9. El nucli familiar té dificultats socials, econòmiques i/o d'organització

- 1 No té suport social i/o familiar
- 2 Té insuficiència d'ingressos econòmics per garantir la cura bàsica de l'infant
- 3 Els progenitors són adolescents amb greus dificultats econòmiques o manca de suport social i/o familiar.
- 4 És un nucli monoparental amb greus dificultats econòmiques o amb manca de suport social i/o familiar.
- 7 Es donen canvis constants de domicili
- 8 Canvis freqüents de parella i/o dels referents adults de l'infant (canvis de cuidadors)

E10. El nucli familiar viu en un context social d'especial consideració

- 1 Viuen en una situació d'aïllament en zona rural
- 2 Viuen en un campament provisional de caravanes
- 3 Habiten en una zona amb concentració de població en situació de dificultat social
- 4 El context familiar, cultural o religiós és poc afavoridor dels drets de l'infant o de la dona

E11. Els guardadors o progenitors presenten un aspecte físic molt desfavorable

- 1 La seva higiene és molt deficient
- 2 Presenten sovint lesions físiques

E12. Les condicions personals de l'infant el poden fer més vulnerable

- 1 L'infant pateix una malaltia crònica
- 2 L'infant té alguna discapacitat física, intel·lectual o sensorial
- 3 Presenta algun trastorn mental

3. FACTORS DE RISC DE MALTRACTAMENT

Factors associats a l'infant o adolescent

- Irritabilitat
- Hiperactivitat
- Plor continu
- Prematuritat
- Baix pes al néixer
- Retard mental

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

- Malformacions
- Patologia crònica
- Trastorns del comportament

26

Factors relacionats amb l'estructura familiar

- Història familiar de maltractaments (antecedents en pares o altres membres)
- Consum habitual de tòxics (alcoholisme, drogoaddicció, etc.)
- Desestructuració familiar: parelles conflictives, separacions patològiques...
- Delinqüència
- Prostitució
- Promiscuïtat
- Pares amb alteracions psicopatològiques
- Pares amb dèficits mentals
- Pares rígids i autoritaris
- Inestabilitat emocional
- Excés d'afecte
- Manca d'afecte
- Fill no desitjat
- Pares adolescents
- Pares primerencs grans
- Família monoparental sense xarxa de suport i/o dificultats econòmiques
- Pares que tenen i practiquen condicions i creences extremes (pel que fa a la religió, nutrició, etc)

Factors relacionats amb els àmbits social, econòmic i cultural

- Atur, inestabilitat laboral
- Pobresa
- Problemes d'habitatge
- Manca de suport social familiar.
- Aïllament social
- Immigració
- Canvis freqüents de domicili
- Excés de vida social
- Excés de treball
- Competitivitat excessiva

La combinatòria d'observacions amb els factors de risc poden ajudar a detectar una possible situació de maltractament

27

4. DOCUMENT DE RECOLLIDA ESCOLES

Exp. desemparament/Tutela.....

Nom infant o adolescent

.....Cap del servei d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de.....del
Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya
FAIG CONSTAR

Que en data ..... la Direcció General d'Atenció a la Infància i
l'Adolescència ha apreciat la situació de desemparament de
l'infant/adolescent....., en aplicació de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels

**Instruccions de servei del procediment de treball coordinat
entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els
Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)**

Àrea de Serveis a les
Persones, Cohesió i
Benestar Social

drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Aquesta resolució de desemparament comporta l'assumpció automàtica per part de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de les funcions tutelars sobre l' infant o adolescent i implica la suspensió de la potestat del pare i de la mare o de la tutela ordinària, durant el temps de la seva vigència, d'acord amb el que estableix l'article 109 de la Llei esmentada .

L'assumpció de les funcions tutelars respecte de ..... implica d'acord amb l'article 2 del Reglament de protecció dels menors desemparats, aprovat per Decret 2/1997, de 7 de gener, que la Direcció General d'Atenció a la Infància assumeix la representació de l'infant/adolescent i la seva guarda en els termes establerts per la legislació civil catalana.

Per tal de fer efectiva aquesta resolució de desemparament i dur a terme les actuacions dirigides a assolir la protecció efectiva de l'infant/adolescent..... i com a entitat pública competent en matèria de protecció a la infància i adolescència, us sol·licito, en la meua qualitat de representant legal de l'infant/adolescent, la vostra col·laboració per dur a terme la seva recollida en el vostre centre educatiu, i a aquests efectes us demano i autoritzo a que el/la lliureu al professional acreditat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència.

Lloc i data

Signatura. Cap de servei

28

5.ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE LA DGAIA (SERVEI TERRITORIAL, EFI I UDEPMI)

SERVEI D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE BARCELONA CIUTAT

Tel. 934831000

Secció d'Atenció a Menors Estrangers sense Referents Familiars

Equip Funcional d'Infància 1-EFI 1- MENORS ESTRANGERS NO ACOMPANYATS (MENA)

Secció d'Atenció a Menors de Barcelona Ciutat

Equip Funcional d'Infància 2-EFI 2 (Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Martí)

Equip Funcional d' Infància 3-EFI 3 (Eixample-Gràcia, Sants-Montjuïc, Les Corts-Sarrià-Sant Gervasi)

Equip Funcional d'Infància 4-EFI 4 (Raval Nord, Raval Sud, Casc Antic, Gòtic-Barceloneta, Sant Andreu)

SERVEI D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE LES COMARQUES DE BARCELONA

Tel. 934831000

Secció Àrea Metropolitana

Equip Funcional d'Infància 5-EFI 5 (Badalona, Hospitalet LL., St. Adrià Besòs, Sta. Coloma de Gramenet)

Equip Funcional d' Infància 6-EFI 6 (Baix Llobregat)

Secció Barcelona Comarques

Equip Funcional d'Infància 7-EFI 7 (Maresme, Vallès Oriental)

Equip Funcional d'Infància 8-EFI 8 (Sabadell, Terrassa, Vallès Occidental)

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Equip Funcional d'Infància 9-EFI 9 (Anoia, Garraf-Alt Penedès, Bages-Berguedà, Osona)

SERVEI D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE GIRONA- Tel. 872 975 000

Equip Funcional d'Infància 1-EFI 1 (Garrotxa, Alt Empordà, Baix Empordà)

Equip Funcional d'Infància 2-EFI 2 (Girona, Gironès, La Selva)

29

SERVEI D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE TERRRES DE L'EBRE. Tel. 977 280 999

Equip Funcional d'Infància-EFI (Lleida, Lleida Sud, Segrià-La Noguera, Lleida Nord)

SERVEI D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE TARRAGONA Tel. 977 251 986

Equip Funcional d'Infància 1-EFI 1 (Tarragona, Tarragonès, Baix Penedès)

Equip Funcional d'Infància 2-EFI 2 (Reus, Baix Camp)

SERVEI D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE LLEIDA- Tel. 973 727 707

Equip Funcional d'Infància-EFI (Lleida, Lleida Sud, Segrià-La Noguera, Lleida Nord)

UNITAT DE DETECCIÓ I PREVENCIÓ DEL MALTRACTAMENT INFANTIL (UDEPMI)

Tel. 900300777

30

6. ORGANITZACIÓ DEPARTAMENT ENSENYAMENT

Departament d'Ensenyament

935 516 968 Via Augusta, 202-226 Barcelona

Consorci d'Educació de Barcelona

935 511 000 Barcelona

Servei Educatiu Ciutat Vella

Servei Educatiu Eixample

Servei Educatiu Gràcia

Servei Educatiu Horta-Guinardó

Servei Educatiu Les Corts

Servei Educatiu Nou Barris

Servei Educatiu Sant Andreu

Servei Educatiu Sant Martí

Servei Educatiu Sants-Montjuïc

Servei Educatiu Sarrià-Sant Gervasi

Servei Territorial a Barcelona Comarques

934 816 000 Barcelona

Servei Educatiu Ciutat de Badalona

Servei Educatiu Ciutat de l'Hospitalet de Llobregat

Servei Educatiu Ciutat de Sant Adrià de Besòs

Servei Educatiu de l'Alt Penedès

Servei Educatiu del Garraf

Servei Educatiu Santa Coloma de Gramenet

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

**Servei Territorial al Baix Llobregat
936 859 450 Sant Feliu de Llobregat**

Servei Educatiu de Castelldefels
 Servei Educatiu del Baix Llobregat I
 Servei Educatiu del Baix Llobregat II
 Servei Educatiu del Baix Llobregat III
 Servei Educatiu del Baix Llobregat IV
 Servei Educatiu del Baix Llobregat V
 Servei Educatiu del Baix Llobregat VI
 Servei Educatiu del Baix Llobregat VII
 Servei Educatiu del Baix Llobregat VIII

**Servei Territorial al Vallès Occidental
937 484 455 Sabadell**

Servei Educatiu del Vallès Occidental I
 Servei Educatiu del Vallès Occidental II
 Servei Educatiu del Vallès Occidental III
 Servei Educatiu del Vallès Occidental IV
 Servei Educatiu del Vallès Occidental V
 Servei Educatiu del Vallès Occidental VI
 Servei Educatiu del Vallès Occidental VII
 31

**Servei Educatiu del Vallès Occidental VIII
Servei Territorial al Maresme - Vallès Oriental
936 931 890 Mataró**

Servei Educatiu de l'Alt Maresme
 Servei Educatiu de Mataró
 Servei Educatiu del Baix Maresme
 Servei Educatiu del Vallès Oriental I
 Servei Educatiu del Vallès Oriental II
 Servei Educatiu del Vallès Oriental III
 Servei Educatiu del Vallès Oriental IV

**Servei Territorial a la Catalunya Central
936 930 590 Manresa**

Servei Educatiu de l'Anoia
 Servei Educatiu del Bages
 Servei Educatiu del Berguedà
 Servei Educatiu del Solsonès
 Servei Educatiu d'Osona

**Servei Territorial a Girona
872 975 000 Girona**

Servei Educatiu de La Cerdanya
 Servei Educatiu de la Garrotxa
 Servei Educatiu de la Selva I
 Servei Educatiu de la Selva II
 Servei Educatiu de l'Alt Empordà
 Servei Educatiu del Baix Empordà

Ajuntament de Terrassa	
Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)	Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Servei Educatiu del Gironés
 Servei Educatiu del Pla de l'Estany
 Servei Educatiu del Ripollès
Servei Territorial a Lleida
973 279 999 Lleida
 Servei Educatiu de la Noguera
 Servei Educatiu de la Segarra
 Servei Educatiu de l'Alt Urgell
 Servei Educatiu de l'Alta Ribagorça i la Val d'Ara
 Servei Educatiu de les Garrigues
 Servei Educatiu de l'Urgell
 Servei Educatiu del Pla d'Urgell
 Servei Educatiu del Segrià
 Servei Educatiu dels Pallars
Servei Territorial a Tarragona
977 251 440 Tarragona
 Servei Educatiu de la Conca de Barberà
 Servei Educatiu de l'Alt Camp
 Servei Educatiu de Reus-Baix Camp
 32
 Servei Educatiu del Baix Penedès
 Servei Educatiu del Priorat
 Servei Educatiu del Tarragonès
Servei Territorial a les Terres de l'Ebre
977 448 711 Tortosa
 Servei Educatiu de la Terra Alta
 Servei Educatiu de Ribera d'Ebre
 Servei Educatiu del Baix Ebre
 Servei Educatiu del Montsià

7. RUMI: COORDINACIÓ I TREBALL EN XARXA

El Registre Unificat de Maltractament Infantil (RUMI) vol ser una base de dades d'abast nacional incorporada dins el Sistema d'Informació a la Infància i l'Adolescència (SINI@) i concebuda com un servei on-line de suport als professionals i institucions en la **coordinació, prevenció, detecció i notificació dels maltractaments infantils**.

El RUMI s'integrarà en una **base de dades estatal** creada amb el mateix objectiu i amb la finalitat de donar resposta a l'**European Network of National Observatories on Childhood**

Esdevindrà una eina, juntament amb el 900 300 777, de què disposarà el servei **INFÀNCIA RESPON**, per complementar els objectius que es proposa el servei: disposar d'una **eina on-line compartida de suport a professionals en la detecció, notificació i coordinació entre serveis i institucions en el maltractament infantil o risc social greu, i per a la gestió de la protecció immediata**.

S'està duent a terme per part de la **DGAIA**, la construcció del **WEB Infància Respon**.

Instruccions de servei del procediment de treball coordinat entre l'Equip d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA) i els Serveis bàsics d'atenció social (SEBAS)

Àrea de Serveis a les Persones, Cohesió i Benestar Social

Aquest **WEB** tindrà un **espai públic** que contindrà, a banda de Informacions diverses sobre la infància i l'adolescència, un **simulador** des del qual la ciutadania en general i els professionals de l'àmbit privat en particular, podran ésser orientats en les actuacions que cal dur a terme respecte un cas de maltractaments a infants/adolescents. Aquest simulador està ja disponible a hores d'ara al WEB del Departament de benestar Social i Família.